

'Zuifu "we ʊn-ʊ 'la'a EBLEE -lrɛɛ, 'wa "bɔɡʊ

Wludie po'a nyɔ "bɔɡʊ -nɛɛ'ɛ -naaɡɪ 'li.

'Zuifu 'ma-a Zezii'a nyɔ, 'ɪnnʊ "bɔɡʊ -nɛɛ -po-ɛ'ɛ -jeyi. Nyɔ-ʊ 'kla-a ʊ-bʊ Zezii'a nyɔ 'mnʊ nyanɪ 'mʊ tenyɪ'a dɪ ʊn sɪa'o 'le ʊn se 'mʊtikukue 'mʊ'bhle. ʊn -kaa Zezii'a -jeyi 'wɔɔ, 'le, -Lagɔlbhʊnʊsʊ ʊn -nɪ'a 'li -benyɪ, ʊn -kɛɛ ɛ kli ple -lrɛɛ, 'ɛ dɪ "bɔɡʊ -nɛɛ'ɛ -jeyipoyi-i po 'ʊ 'kpa "yi 'le ʊn 'ke 'kpa "yi ku. -Ka 'wa 'pʊnpuan 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi -zi'a ɪ-bɪ kplisʊa 'mnɪ 'mʊ 'le lɛ'o lɛ 'li, ɔ-ɔ 'za-a 'ya dɪ 'wa -pɔɔɔ 'yiglu -lrɛɛ.

*-Lagɔ'ɔ "yu *Zezii -kɔ'ɔ nyɔ 'wee, 'ɪnnɔ ɔ -zi -nɪ'e 'mʊ 'le ɔ 'ye -amʊ 'tmʊʊ*

^I 'Lotʊ'a "nynuu-a, -benyɪ a, -Lagɔ -zi -nɪ'e-e 'ɔ wlu'a 'mʊtizamʊ 'mʊ 'le ɔ 'ye -a'ba "na "we 'tmʊʊ kplɔkplɔkplɔ. ɔ 'ku ʊ -kaa 'tmʊʊ, lɪ'a -dadudu 'mʊ ɔ -zi -nɪ'o. ^{II} 'Bho 'ɛ "kpi 'tɔ ɔ, *-lebhɔɔɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a 'traamʊ, 'ɔ "yu *Zezii *Kliisɪ ɔ -zi -nɪ'e 'mʊ, 'le ɔ 'ye -amʊ 'tmʊʊ. 'ɪnnɔ ɔ -zi -nɪ'e 'mʊ -lrɛɛ 'le ɔ 'ye 'kmʊ ti-ya. ɔ-bɔ -lue 'mnɔ, 'ɪnnɔ ɔ -za'a 'bho -lrɛɛ, ɔ -ke ɔ 'ke lɪ 'wee -kɔ. ^{III} -Ka -Lagɔ'ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ "yi, 'le ɔ 'mʊ nyɔ-ɔ 'ye -nɪ 'nɛ li, 'le ʊn -nɪ 'sɔn -plɛ'ɛ -dedekpli 'mʊ. 'ɔ wlu 'ku-o wɔn. Lɪ -Lagɔ -ya'a ti, ɛ-be 'ɔ wɔnkuwlu 'mnɛ, 'ɪnnɛ ɔ -kpuɔn -nɪ 'nɪ ti. "Nyinynidɪ nyɔ nʊ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnɔ zetie'e 'wa -dadudu 'le ɪ 'mʊ 'le ʊn 'ke *li'saa. ɔ nʊ'a -kaa a, 'le, -Lagɔ ku'a wɔn, -ɔ zi'a lɪ 'wee, ɔ

'ye 'bho 'o 'trolli mu 'le yaku 'li, 'le o -ke o -ko'o li.

**Zezii 'mo-o -Lago gbo'a -dalbhomu 'wee'a 'bhleyi.*

IV 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -Lago'o 'yu *Zezii 'mno 'bhɛ'ɛ 'yi o 'ye -Lago gbo'a -dalbhomu -zi. -Ka o 'bhɛ'ɛ 'yi o 'ye 'b -zi, 'nyɪ -Lago 'duu 'no, 'ka-a ε 'bhɛ'ɛ 'yi -lɛɛ ε 'ye 'wa nɛ -zi: o-o 'lo -o 'o 'yu.

V A -gblee, -Lago'o 'bhuo-o 'tmʊʊ no'o na:

-Inmo 'mo-o 'an 'yu. -Zɪannamu, 'ɪn-ɪ to 'nɛ-ɛ nyʊ 'yi, 'le ʊn 'ke ɪ yibo.

ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, o gbo'a -dalbhoyi -lue 'tɪn o 'ka -kaa 'yi'lɛ, o se -nɪ. O -see 'wa -lue'a 'kpidɪ 'mʊ-za ke -lɛɛ 'le o 'ke-e nʊ, na:

'ɪn-ɪ 'ye-e 'o -tɪta 'du -mʊ 'le o 'ke 'an 'yu 'du.

Zezii'a 'sɛ'ɛ 'kpidɪ o -za'a 'mʊ 'le o 'ye -kaa 'lɛ.

VI 'Bho 'ɛ lemʊ, o-bo 'o 'yu-u 'ma-a li 'wee'a 'bhleyi, -da o -nɪ 'o 'noo 'kmʊ 'mʊ -yanamu, 'le o 'ye dɪ -lɪu 'mʊ-za 'bho 'o 'kpi 'le o na:

A-bʊ 'ma-a 'an gbo'a -dalbhomu, a'ba klɛ, a bʊbo no!

VII -Yʊ 'ma-a o gbo'a -dalbhomu, o -za'a-a dɪ 'mʊ -lɛɛ 'bho ʊ 'kpi. O na ʊn-ʊ 'mo-o 'o lbhʊnʊmʊ.

-Ka -pʊpʊo -nɪ'a, 'ka-a ʊn -nɪ'o, 'le, -ka nɛ'ɛ 'dradrɪ -nɪ'a, 'ka-a ʊn -nɪ'o -lɛɛ. VIII A -gblee,

-ye 'ma-a 'o 'yu'a damʊ, ɪ 'cɪnɪ-ɛ'o na:

-Inmo 'mo-o -Lago. -A'a li'a -koko -see 'tiinamu 'bhle yi. -A'a nyʊ'a -koko 'srɛɛ'ɛ-ɛ 'yi.

IX Dɪ-ɪ 'srɛɛ'ɛ 'yi a, 'ɪnnɪ nʊ'o -ɪnmʊ 'tʊ.

ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -yɪ se'a 'yi'srɛɛ, ɪ-ɪ 'nya-a

-ɪnmʊ li. 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ -a'a -tɪta -

Lago -za'a 'bho -ɪnmʊ 'le -a'a 'mʊbhɛɛmʊ'a

'klumu 'le ɔ 'ye -ɪnmʊ 'nyɪ 'kpi po, 'le ɛ-ɛ
'lbhaa'a -ɪnmʊ 'bʊbʊa 'yi.

X 'Bho 'ɛ lemʊ, dɪ -lɪɪ 'ɕɪ-ɛ'o 'bho 'ɔ 'yu 'mnɔ
'kpi, na:

'An -Kɔyi, -da -ɪn 'ka lɪ 'wee ti-ya a, -ɪnmɔ sro'o
'bhlɔkpa ti. -A'a ''bhuo-o sro'o yaku ti -
lɾɛɛ. XI -Gblee, lɪ'a klɛ -ɪn -ya'a ti a, ɪ-ɪ 'ye-e
ti-sɔ -mʊ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a'a ''bhuo-
o 'ye-e ti-nɪ -mʊ ''kɔgwɛka. -Bho -bana -
gwɛ 'mʊ, -ka ɛ-ɛ 'kpa'a 'sʊa a, 'ka-a ɪ-ɪ 'ye
-nɪ mʊ. XII -Bho ''yɾiɛ 'kpa 'sʊa, -ka nyɔ-ɔ
popo 'nɛ 'mʊ, ɔ-ɔ de 'ɛ ti 'le ɔ 'ke ɛ ''yizizia,
'ka-a -a 'ye 'bhlɔkpa -ke yaku 'fɪan mʊ 'le
-ɪn 'ke ɪ -da -lue tide, 'le -ɪn 'ke ɪ ''yizizia
-lɾɛɛ. -Bho -bana 'kpa 'sʊa, -ka nyɔ-ɔ de 'ɛ
'tɔ ti, 'le ɔ-ɔ zizia 'nɛ ''yi, 'ka-a -a 'ye ɪ -nʊ
mʊ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -a 'ye-e ti-nɪ -mʊ
'kɔgwɛka.

'Ka-a ɪ 'ɕɪ-ɛ'o 'bho Zezii ''kpi. XIII A -gblee, -Lago
gbo'a -dalbhoyi ɔ 'ka: -Zi -laa 'an ''troli -ɪn 'ke ti-
de 'le 'ɪn 'ke -a'a tʊ'a nyʊ wɔn-zi, nʊ, ɔ se -nɪ. 'ɔ
'yu Zezii'a ''sɛ ɔ 'lɛ'ɛ -kaa ''yi. XIV ɛ -nɪ'a 'tɔ -kaa
'mʊ 'le, koo a 'ke ɔ gbo'a -dalbhomʊ 'mnʊ 'la'a?
ʊn-ʊ 'mo-o 'ɔ -zuzu. Nyʊ-ʊ 'ye'a 'pʊn mʊ 'bho 'ɔ
'yigbeyi 'le ʊ gbo ɔ-ɔ lbho ʊ'o, ʊn 'ke ʊ -kpa.

II

*Dɪ *Zezii-i za'a -amʊ -bodɪ 'mʊ, -a'ba -tri nɪ -
lokui ti -le!*

I 'An 'lotʊ'a ''nyɪnuu-a, -Lago -zi -nɪ'e-e 'ɔ 'yu
*Zezii 'mʊ 'le ɔ 'ye -amʊ 'tmʊʊ'a dɪ a, dɪ ɔ-ɔ za'a
-amʊ -bodɪ 'mʊ, -a'ba -tri nɪ -lokui ti -le, 'le -a -
kaa 'pʊnpʊan'a -jɔlʊ ''yi'wɔlʊ! II A -gblee, -benyɪ

a, -Lago 'lbho-o o gbo'a -dalbhomu 'nɔɔ *Moyiizu gbo, un 'ke o *'o gba 'we 'nyɪ -a-bu nyunyu'a dɪ. I-bɪ wlu 'mnu 'bhɛ-ɛ 'yi, 'ɛ dɪ, nyu-u -see 'ɪ 'bho 'du, -u ɔ 'ɪ 'mu, o -yu 'u 'kleyɛɛɛ 'kpi: lɛ un 'bo'o ti, 'inne un 'ye'o. III -Ka nyu 'ka -nyna 'le un 'ka 'pɔn 'bho -Lago'o 'yigbeyi, 'ɛ -jɔlu o -to'o -amu, -nɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a a, 'ɛ 'kpidɪ'a wlu 'bhɛ-ɛ 'yi, 'ɪ 'ye -benyɪ'a wlu 'mnu -zi. ɛ -nɪ'a 'to -kaa 'mu 'le, -bho -a -see ɛ-be -jɔlu 'mne bɪlu, a-a popo 'gwɔti na, o-o 'ye-e -a'ba dɪ 'yriti-tri -mu'a? -Gba, -bho -a se ɛ tikpɔn, -a -see 'o 'ɛkɔta 'zo 'wɔlɔ yi. A -gblee, ɛ-be 'pɔnpɔan 'mne, -a'ba -Kɔyi Zezii *Kliisɪ -za'a 'ɛ 'kpidɪ 'mu -antanyɪ, 'le, nyu-u 'wɪn 'ɪ 'bo, un 'ye -amu 'tmu na -ziadɪ mo'o. IV U-bu nyu 'mnu, -Lago'o 'bhɔo-o 'nyɪ 'u wɔnkue 'le un-u nu'o *'yritikpɔnwɔnkulɪ. 'Le, 'kpi *'o Lisaazuzu-u 'nyɪ'a nyu, un 'ke 'o lbhu nu, o 'ye u 'yiti'gblee -lue -lue. -Ka o 'yɪha'a, 'ka-a o nu ɛ'o. I-bɪ lɪ 'wee 'mnu, 'unu to'o -ka o 'wɔɔn'o 'wa wlu 'kpi.

**Zezii 'pɔun'o nyu 'le 'wa 'nyinyidɪ 'mu*

V A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, 'kmɔlre -Lago-o 'ye'a ti-ya mu, 'ɛ dɪ -a -nɪ'e -laa 'mɔzanamu. -Bho o -ye ɛ ti a, o gbo'a -dalbhomu -see ɛ -ko yi. VI Nyunyu 'ye ɛ -ko mu. ɛ -se bhɪbhuyiti 'un-ɪ 'le'ɛ -kaa -ko, -ɛkedɪmaa, 'ɪ 'ɔnɪ-ɛ'o 'le -Lago'o 'bɔgɔ 'li see, na:

-A'ba -tɪta -Lago, leeɛ -ke 'bhɔo nyunyo 'du'o 'le -mnaaa-a popo'o 'o dɪ 'gwɔti'a? Leeɛ nyunyo'o 'yu 'du'o 'le -a zi'e 'o dɪ'a? VII 'Bho -a'a -dalbhomu'a damu, -un -yo 'o-o 'zo 'le -nɔɔ gbɛ 'li. ɛ-be -nɔɔ 'mne zi'a a,

'le -in 'ye ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ 'nyɪ. VIII Lɛ'o
 lɛ -in -ya'a ti, 'ɪnnɔ -in 'nyɪ ɛ'o ɔ 'ke ɛ -kɔ.

A -gblee, -bho nyɔ nu -Lagɔ 'nyɪ ɔ lɪ 'wee ɔ
 'ke ɪ -kɔ ɔ, 'ɛ 'zɔ 'mo-o na, lɛ -ke 'bhleyi ɔ se'a
 'du, ɛ se -nɪ. Kɪn, -ziadɪ mo'o. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ
 a, -ka ɔ -kɔ'ɔ lɪ'a klɛ -ziaka, nyɔ se -bhla 'ɛ lɛtu
 liyenamɔ -nɪ. IX A 'ye li-ɔ, *Zezii *Kliisɪ 'mo-o
 lɪ 'wee'a -koyi. 'Innɔ -a yibo'o. A -gblee, -benyɪ
 a, 'bho -Lagɔ gbo'a -dalbhomɔ'a damɔ, -Lagɔ -yɔ
 'ɔ-ɔ 'zɔ 'le -nɔɔ gbɛ 'li, 'le ɔ 'limɔ'a wɔnnmɔɛ'ɛ
 kamɔ, ɔ 'ke 'mɛ 'bho nyunyɪ 'wee'a 'bɪ 'mɔ. ɔ
 'ka 'mɛ ɛ, ɔ 'ye-e 'kle tenyɪ. 'Innɛ 'bhle'e 'nynɪ'a
 dɪ -Lagɔ 'nyɪ ɔ 'nynɪ'a 'yibhɛɛɛ. X A -gblee, ɔ-bɔ
 -Lagɔ 'mnɔ, 'ɪnnɔ -ya'a lɪ 'wee ti, 'le ɔ 'nynɪ 'ke
 'yi'bhɛ'ɛ dɪ ɔ nu ɛ'o. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, Zezii
 Kliisɪ 'ma-a *nyɔ'a 'pɔɔnyizɛɛɛ, ɔ 'ye ɔ 'yiti'tayi
 'le ɔ 'ye 'kle 'ye, 'le, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti, ɔ 'ke -kaa -nɪ,
 'le nyɔ'a -dadudu 'ke ɔ 'yreetɪ 'du, ɔn 'ke 'bho
 ɔ 'trolli ti-de, 'le, -ka ɔ 'nynɪ 'bhɛ'ɛ 'yi, 'wa nɪ
 'ke -kaa -nɪ.

XI A 'ye li-ɔ, ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ 'mnɔ -lɛɛ, 'ɪnnɔ
 nu ɛ'o 'le nyɔ'a 'nyinyɪnidɪ-ɪ gwɛ'ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ
 'yigbeyi ti 'le ɔ -ke ɔn-ɔ na'o, 'le, ɔ-bɔ nyɔ ɔ-ɔ
 zetie'a 'le 'wa 'nyinyɪnidɪ 'mnɪ 'mɔ, ɔn -ke ɔ -
 plɛ'ɛ -tɪta 'mɔ: 'ɪnnɔ 'mo-o -Lagɔ. A -gblee, -bho
 Zezii Kliisɪ -kɔ ɔ ɔ 'lotɔ'a 'nynuu-u 'la, 'ɛ kamɔ
 dɪn'a 'lbhɔ ɔ'o. XII A 'ye li-ɔ, ɪ 'cnɪ-ɛ'o 'le -Lagɔ'ɔ
 'bɔɔ 'li see, na:

'An -tɪta -Lagɔ, 'ɪn-ɪ 'ye-e -a'a dɪ 'an 'lotɔ'a
 'nynuu -bodɪ 'mɔ-za -mɔ. Nyɔ -ɪn -kɔ'ɔ ɔ,
 'bho 'wa klɛ'ɛ 'yigbeyi 'ɪn-ɪ 'ye -a'a 'nynɪ
 'yi'bhɛɛ -nɪ mɔ 'le 'lɔ 'mɔ.

XIII I 'cnɪ-ɛ'o -lɛɛke na:

-Lago 'in-ı 'ye 'gwli-de mu 'an -pɔɔɔ'a kle ti.

'Le ı 'ye 'cɔɔ-ε -lɛɛ na:

Nyɔ -Lago 'nyı'a 'inmu 'in 'ke 'pɔɔɔn, 'inno -ke
'in -na'a -laa.

XIV A -gblee, ɔ-bɔ nyɔ ɔ 'si'a 'nyı, ɔn-ɔ 'mo-o
nyunyu'a dı, ɔ 'luo'o nyunyɔku 'mu -lɛɛ. ɔ nu
-ε'o, -bho ɔ 'mɛ, 'le, 'nyinyıııdı'a tiyayi *Sataan
'bhle'a wɔnkue 'bho 'memɛɛ 'kpi, ɔ 'ke ɔ tu wɔn
'mu lu. XV A -gblee, -ka 'geyikpaan-a ple'a ɔ
'bhleyi, 'ka-a nyɔ'o nyɔ-ɔ ple'e 'memɛɛ. 'E letu
'bhle'e 'nyı'a dı Zezii Kliıı 'mɛ'o, 'le, 'ε -fanu
nyɔ 'bhle'a kuku 'zɔ, ɔ 'ke ε 'le -za. XVI A 'ye
li-ɔ, a yibo'o-o na ɔ -see 'nɔɔ 'kmu 'mu yi, ɔ
'ke -Lago gbo'a -dalbhomu -kpa. ɔ yi-o'o 'le ɔ
'ke nyunyu 'pɔɔɔn. -Yɔ ɔ 'pɔɔɔn'a, 'inno 'mo-o -
a'ba 'na *Ablaamu'a 'yreetıııgı. XVII 'Ka-a ε -nı'e
'mu'a dı ɔ 'wɔn'o 'le ɔ 'ye nyunyɔku 'mu'luo. -
Bho ɔ -see 'kɔ -kaa nu a, ɔ se 'kɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke ɔ
'pɔɔɔn. ɔ nu'a -kaa 'le ɔ 'ye 'mɛ -a'ba 'nyinyıııdı'a
dı, 'le, 'ya -belu 'ke 'ka -amu bhla, ε 'ye ɔ 'kpi
ti'ga 'bho -a'ba 'bı 'mu. ɔ nymɔ 'wla-a ti 'le -a'ba
*'sraga ɔ -za'a -kaa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ε 'ye
-amu zetie 'le -a'ba 'nyinyıııdı 'mıı 'mu 'le -a -
ke -Lago 'ye -ybɛ. ɔ-bɔ 'Sragazayi 'mıı ɔ, ɔ-ɔ
'nu-o nyɔ -zεεε 'lruli 'le ɔ -nmɔ'ɔ 'yiti nyɔ 'ke ɔ
'gwlide. XVIII -Da 'ɔ 'bhuo -nı'a 'nɔɔ 'kmu 'mu,
tidııı 'bhɔ ɔ 'kpi kplokplɔkplɔ 'le ɔ 'ye 'kle 'ye
tenyı 'le ɔ 'ye ı wɔn 'mu cɛ. 'Ka-a ε -nı'e 'mu'a dı,
-bho tidııı bhla -amu 'kpi, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -amu
-kpa 'le -a 'ke ı wɔnyı'bhɛɛ -lɛɛ.

III

**Zezii 'mo-o -klagba 'bho -a'ba 'na *Moyiıı'a*

damu

I 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'an 'lotʊ'a 'nynuu-a, 'le -Lagɔ 'ye amʊ 'bho -za, a 'ke 'ɔ nyʊ ''du. *Zezii ɔ lbho'a 'nɔɔ -amʊ gbo ɔ 'ke -amʊ 'ɔ ''dɪzɪgɪ -ya, ɔ ''si'a 'bho ɔ ''du'a 'ɔ 'sragazayiklagba, a ''du ɔ ''yrili! Lɪ -a de'a ''gwli, -a za'a nyʊ -bodɪ 'mʊ, ɔ-bɔ Zezii -ke ''kpidɪ ɪ-ɪ za'a 'mʊ, 'ɔ nymɔ 'wla-a ti 'le ɔ 'ye 'mɛ. -A'ba *'sraga ɔ -za'a -kaa, 'ɪnnɛ zetie'e -amʊ 'le -a'ba ''nyinyɪnɪdɪ 'mʊ 'le -a -ke -Lagɔ 'ye -ybhɛ. II A -gblee, -bɛnyɪ a, -Lagɔ ''nyɪ-e 'ɔ -glɪgba -a'ba ''na *Moyiizɪ, ɔ 'ke ε -jɔlʊ gbo po 'le ɔ 'ye lbhʊ 'mɛ nʊ -ka -zɛgɛka. Lbhʊ -ke dɪ ɔ-bɔ -Lagɔ lbho'a 'nɔɔ 'kmʊ 'mʊ Zezii *Kliisɪ, -ka -lue 'mɔɔ, 'ka-a ɔ nʊ ε'o. III ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'bho Moyiizɪ'a damʊ, Zezii Kliisɪ 'mo-o -klagba. 'ε dɪ -a 'ke 'ɔ 'nynɪ ''yi'bhɛɛ. -ɛkedɪmaa, nyɔ-ɔ po'a ''yrilinmɔbudu, 'ɔ 'nynɪ-ɪ mu'o tenyɪ, ε 'ye -budu 'mɛ'ε ''bhuo -zi. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ 'ma-a -Lagɔ'ɔ nyʊ'a 'bhleyi, ɔ ''du'o -klagba 'bho Moyiizɪ -ke -Lagɔ'ɔ nyʊ -lrʊʊ'a damʊ. IV A -gblee, -Lagɔ'ɔ -glɪgba 'ɪn-ɪ po'o -budu ''yi. -A'ba klɛ yibo'o-o na, 'nɔɔ 'bhɪɪkpa ''kpi, -budu''o -budu 'bhle-e poyi. -Ka -lue 'mɔɔ 'ka-a lɪ 'wee'a tiyayi ''du'o -Lagɔ 'le ɔ -kɔ nɪ'o. V-VI A 'ye li-ɔ, Zezii Kliisɪ 'mo-o 'ɔ ''yu'a 'dɛ -lue. 'Innɔ 'mo-o 'ɔ tiyalɪ 'mnɪ'a -kɔyi -lrɛɛ. 'ε dɪ Zezii Kliisɪ ''du'o -klagba 'bho Moyiizɪ'a damʊ. -Lagɔ'ɔ lbhʊ Moyiizɪ nʊ'a -ka -zɛgɛka 'le ɔ 'ye 'ε ''yigwɛ, ɔ-ɔ 'mo-o 'ε nʊyi. ɔ -se 'ε -kɔyi -ko. 'Le, dɪ-ɪ 'ye'a -zi mʊ 'wla, ɔ-ɔ 'tmʊʊ 'nɪ nyʊ. ε -nɪ'a -kaa 'mʊ, -yɔ 'ma-a -Lagɔ'ɔ ''yu Zezii Kliisɪ a, ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ -glɪgba'a -kɔyi. ε-bɛ -glɪgba 'mɛ, -a-bʊ 'mo-o 'ε wɔnyɪ'a nyʊ. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, -bho -a de ɔ

"gwli "kɔmɔkɔmɔ, 'le, -a'ba "kɔgwletinɛzɛzɛ-ε
 'ka -amɔ 'mɔ "yi 'le ε 'ka ti'pɔpɔ 'le yaku 'li, -ka
 -a -de 'nɛ -pɔɔɔ "yi, -bho -a kpɔn ε -kaa ti "kɔmɔ
 -lɛɛ -a'ba -pɔɔɔ'a klɛ ti, "lemnɔ, -a "du-o 'ɔ nyɔ
 -ziaka.

A'ba -kmu -pɔɔɔ "yi -le!

VII 'An 'lotɔ'a "nynuu-a, 'ka-a ε -nɛ'e 'mɔ'a dɔ a,
 -ka *-Lagɔ'ɔ Lisaazuzu 'lɛ'ɛ, a nɔ -kaa! ɔ na:

-Bho a 'wɔn -zɔan'a "bhɔo -Lagɔ'ɔ wlu 'bɔ ɔ,
 VIII-IX a'ba -kmu -pɔɔɔ "yi -le! A 'wɔɔn nɛ!
 -Da a'ba "na "we se'a -dena 'bhle -benyɔ
 'le ɔn-ɔ 'yeye'a ti 'le "musa "kpi 'le zɔɔn'a
 -gwli 'sɔn 'li, kpli ɔn nɔ'a a, a'ba nɔ ɔ -le!
 -Lagɔ na: ɪ-bɔ zɔɔn 'mɔn 'li, ɔn-ɔ 'naa-a 'an
 wlu "yi zɔ'ɔ zɔ. Kplizɔɔ 'ɔn nɔ 'ɔ "lɔruli,
 ɔn 'ye -ɪ li. ε -nɛ'a -kaa 'mɔ a, ɔn na 'ɔn
 -tɔ nɔ 'an wɔnkɛ "yi, 'le, -bho 'ɔn -ke ɔn
 -na -ziaka, ɔn 'ke ɔ yibo. X 'Ka-a ɔn nɔ'o
 kplokplɔ 'le ɔn 'ye 'ɔnmɔ 'cɛ 'gwɔɔ li -ya. 'ɛ
 dɔ 'ɔn nɔ'o na: -Ka ɔn-ɔ popo'a 'gwɔɔti, 'ka
 se "yrili-nmɔ. -Jɔɔ 'ɔn-ɔ tɔ 'nɔ ɔn 'ke bhlu
 'le 'wa tinɛ 'mɔ, 'wa 'ye ε. XI 'Wa lɛ -fla'a
 'ɔnmɔ 'mɔ'a dɔ 'ɔn pɔ'o 'cɛ, 'ɔn 'ye -zɛ 'le
 'ɔn na: 'Bhlɔkpa 'ɔn-ɔ "nyɔ'a 'an nyɔ, 'nɔɔ
 "yiflɔzɛzɛ -nɛ'a, ɔn -see 'le 'ɛ "kpi ti'si yi.

XII 'An 'lotɔ'a "nynuu-a, a "du a'ba 'bhi 'yrili
 'le nyɔ -kaa 'le a'ba "klumɔ 'wɔɔ, ɔ -kaa 'ɔ -pɔɔɔ'a
 "yikmɛ'ɛ dɔ "du, -Lagɔ 'bhle'a tinɛ, ɔ -kɔɔ ɔ
 "kpi-tbɛ 'le 'ɔ "nyinynidɔ 'mɔn 'mɔ. XIII Zɔ -ke
 'li -a -nɛ'a -zɔan, -Lagɔ 'bɔ-ɔ ti ɔ 'ke -amɔ 'tmɔɔ.
 'Ka-a ε -nɛ'e 'mɔ'a dɔ, zɔ'ɔ zɔ 'li, a popo 'kpi "yi
 'le a 'ke 'ɔ wlu -lokuipo, 'le "nyinynidɔ'a tiyayi

*Sataan -kaa amv "yrahba 'mv 'lbha 'le v -kaa amv "nyinynidv wvnpv 'bho -Lagov "yigbeyi 'le a -kaa 'v wlv 'mυε 'le a'ba -pov -kaa "kpleku!
 XIV A -gblee, -da -a 'kpa -nι'a 'bho -Lagovjeyi -lreeka, -ka -a de'a *Zezii *Kliisv "gwli -a'ba -pov'a kle ti, -bho -a de v -kaa "gwli "kvmv, "lemnυ v nyv -a "du'o -ziaka. XV A 'ye li-v, 'vn na 'traamv, v 'cnv-ε'ε-ε 'le -Lagov "bvgv 'li, na:

-Zian'a "bhuv, -bho nyv 'wvvn -Lagov wlv 'bv v, v 'wvvn ne! 'v -kmu v -pov "yi -le! -Ka a'ba "na "we 'wvvn'v 'v wlv 'bv -benyv 'le vn -see 'ε 'bho "du, a'ba nv -kaa -le!

XVI 'vn na, nyv yvv 'wvvn'v -Lagov wlv 'bv, -v -see ε 'bho "du'a? Nyv *Moyiizv -za'a 'geyikpaankwla 'zv 'le *Ezipvvtbhvkpa "kpi, 'vnnv mo'o. XVII Nyv yvv v -po'o 'ε kwa 'le zvvn'a -gwli 'svn 'li'a? V-bv Moyiizv'a nyv-v nv'a "nyinynidv, -ε -ke "lru "yi -Lagov kpv 'v 'le "musa "kpi, vn 'ye'a ti'yeye zvvn'a -gwli 'svn 'li, 'le vn 'ye'a 'le 'mε -nv 'wee, 'vnnv mo'o. XVIII Nyv yvv -ke dv v -zrv'o 'le v 'ye: 'Bhvkpa 'vn-v "nyv'a 'an nyv, 'nv "yiflvεzεε -nv'a, vn -see 'le 'ε "kpi ti"si yi, nv'a? V-bv nyv-v -see'a 'bho 'v wlv "du, 'vnnv mo'o. XIX A -gblee, 'lotv'a "nyvv-a, 'bhvkpa -Lagov "nyv'a 'v nyv, 'nv "yiflvεzεε -nv'a, vn -see v "gwlide 'le vn -see 'v wlv 'bho "du -lvε'ε dv vn -see 'le 'ε "kpi ti"si.

IV

"Yiflvεzεε -Lagov "nyv'a nyv

I 'An 'lotv'a "nyvv-a, 'ka-a ε -nv'e 'mv'a dv, "yiflvεzεε -Lagov "nyv'a nyv, v 'ye ε -amv wvvn

'mu ti''du -benyi. 'ɔ wlu 'mne, -a -de 'ne-ε lemυ ti
 'kɔmυ. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a dɪ, -a ''du -a'ba ''bhi
 ''yrili, -bho ɔ -ke ε nyu-υ ''nyi, 'le -a'ba ''klumu'a
 nyɔ -kaa le -sie! **II** A -gblee, -ka -a'ba ''na ''we
 'wɔn'ɔ -Lago'ɔ ''dɪzɪɪ 'bɔ -benyi, 'ka-a -abu-υ
 'wɪn 'ɪ 'bɔ 'traamu -lrεε, 'le ε-be wlu 'mne -see
 υ -kpa υn 'ke ''yiflɔεzεge 'mne 'ye, -ekedɪmaa,
 υn -see ε le 'la. **III** 'ɔ wlu 'mne, -a-bυ 'wɔɔn 'ne,
 ''yiflɔεzεge 'mne, -a-bυ 'ye ε 'ye mu. 'E wlu ɔ -
 za'a 'mu -benyi 'le nyu-υ -see 'ɔ ''gwɪde, ɔ 'ye
 'wa ''kpidɪ 'mu-za, na:

'Wa le-ε -fla'a 'unmυ 'mu'a dɪ 'ɪn po'o 'cε, 'ɪn 'ye -
 zrε 'le 'ɪn na: 'Bhlɔkpa 'ɪn-ɪ ''nyi'a 'an nyu,
 'nɔɔ ''yiflɔεzεge -nɪ'a, υn -see 'le 'ε ''kpi
 ti''si yi.

-Bho ɔ -za wlu -nεε 'mu, ε-be ''yiflɔεzεge 'mne, ε
 -se 'unne se 'bho 'ɔ ''troli -nɪ -ko! 'ɔ -ya'a lɪ 'wee
 ti 'nɔɔ 'kmυ 'mu, -da ɔ -gwε -nɪ 'nɪ ''yi a, 'bho-o
 ε -nɪ -nɪ'e 'bho 'ɔ ''troli see. **IV** A -gblee, 'ɪ 'cɪnɪ-ε'o
 'le -Lago'ɔ ''bɔɔɪ 'li see, na:

Le'o le-ε -nɪ'a ti 'nɔɔ 'kmυ 'mu, 'le 'wɪ -mεεlo
 'li -Lago -ya -nɪ 'ne ti, 'le ɔ 'ye li-fɔ 'wɪ -
 mεεson'ɔ zɔ.

V E -nɪ'a -kaa 'mu a, 'ɪ 'cɪnɪ-ε'o -lrεεke 'le -Lago'ɔ
 ''bɔɔɪ 'li, na:

'ɪn 'po-o 'cε, 'ɪn 'ye -zrε 'le 'ɪn na: 'Bhlɔkpa 'ɪn-
 ɪ ''nyi'a 'an nyu, 'nɔɔ ''yiflɔεzεge -nɪ'a, υn
 -see 'le 'ε ''kpi ti''si yi.

VI A -gblee, 'lotu'a ''nyuu-a, -a'ba ''na ''we-e
 'wɔn'ɔ 'ɔ ''dɪzɪɪ 'bɔ -benyi, 'wa dɪ ɔ -zrε'o, -
 ekedɪmaa, υn -see ɔ ''gwɪde 'le υn -see 'ɔ wlu
 'mne 'bho ''du -lrεε. 'E dɪ, -bho -Lago nυ na
 υn -see 'le 'bhlɔkpa 'mne'ε ''kpi ti''si yi, 'ε 'zɔ

'mo-o nyv -lrub-u 'ye-e 'o "yifloezegε 'ye -mυ.
 VII-VIII -A'ba "na "we 'mnυ, -u 'mε -nι'a 'le "musa
 "kpi, -Lago'c lbhunyι *Zozue-e po'o 'wa "yreetu
 -jolυ gbo 'le un 'ye 'le *Kanaabhukpa "kpi mυ.
 ε -nι'a -kaa 'mυ a, o -see υ "yifloezegε "nyι, -
 ekedımaa, un -gwle 'le-o, 'le, -a'ba "na *Daviidu
 'ma-a 'bhukpayowli, -Lago 'ye o 'mυ -zi -nι, o 'ye
 -wlu 'le o na:

-Bho a 'wɔn -zıan'a "bhuo -Lago'c wlu 'bo o, a'ba
 -kmu -pɔlυ "yi -le! A 'wɔɔn nε!

A -gblee, -bho -Lago 'le -kaa, ε-ε tɔ-o'o na un
 -see -bhla "yifloezegε 'ye ke. 'ε kamυ o-o "nyι
 'u "yifloε "kɔmυ, un 'ke 'o wlu 'bu'wɔn, un 'ke ε
 'bho "du 'le o 'ke υ "yifloezegε 'mne "nyι. IX 'ε
 dı 'ın nυ'o, -ka -Lago -nι'a lifɔnamυ 'le 'wı -
 mεεsɔn'c zɔ, nyv-u 'ma-a 'o -nυ, 'ka-a un-u 'ye
 "yifloezegε 'ye mυ. X A -gblee, -Lago gwε'ε 'o
 lbhυ "yi, o -flo'c-o 'tɔ "yi. -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-
 a ε -nι'e 'mυ -lrεε 'bho -a'ba damυ. Nyɔ -Lago
 "nyι'a "yifloezegε, 'o lbhυ -gwε'ε-ε "yi. 'O nυ 'tɔ
 lbhυ. XI 'Ka-a ε -nι'e 'mυ'a dı, -a po 'le 'kpi, 'le -a
 'ke "yifloezegε 'mne 'ye! -A "du -a'ba "bhi "yrili,
 -bho -Lago -kε ε nyv-u "nyι, 'le -a'ba "klumυ'a
 nyɔ -kaa 'o wlu "yi'naa 'le o -kaa le -sie -a'ba "na
 "we'a ka!

XII A -gblee, 'an 'lotυ'a "nynuu-a, 'o wlu 'ku-o
 wɔn 'le ε-ε "nyι'e nyv tinıezegε. 'ε "nmanmaa
 -zi'e-e -blajrεε-ε 'bhle'a "yri 'sɔn. -Bho un -zε ε
 nyɔ -bodı 'mυ, ε-ε 'nyma-a 'o -pɔlυ 'mυ 'le ε-ε
 nyni'e 'le 'ε gıgluti. Dı nyɔ-o popo'a 'gwıltı o 'ke
 nυ, 'ınnı ε-ε ya'a 'bho zɔ "yi 'le o-o 'crı 'ı 'mɔti, -
 bho 'ı 'du -Lago'c 'gwıldı, 'le o-o yibo nı'o. XIII Lε
 -lue 'tın-ı 'ka "yi"zize 'bho 'o "yigbeyi, ε se -nι.

Le'o le ɔ -ya'a ti, ɔ yibo ne-o'o gbaa! Dɪ 'wee -a nu'a, 'bho 'ɔ "yigbeyi -a 'ye 'ya kuna -po -nɪ mu.

**Zezii 'ye-e nyunyu 'wee'a ngaze*

XIV 'An 'lotu'a "nynuu-a, 'ɪn 'tmʊʊ'o amʊ-ε see na, -Lago'ɔ "yu *Zezii'a nymɔ 'wla-a ti 'le ɔ 'ye 'mε -a-bʊ nyunyu'a "nyinyɪnɪdɪ'a dɪ. ε-be *'sraga ɔ -za'a -kaa 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'ɪnnε zetie'e -amʊ 'le ɪ-bɪ "nyinyɪnɪdɪ 'mnɪ 'mʊ 'le -a -ke ɔ 'ye -ybhε. ɔ-bo Zezii 'mnɔ, ɔ -nɪ'e-e 'bho 'ɔ "troli 'le yaku 'li. 'ε dɪ, -a de ɔ "gwli 'le -a -ke ɔ 'ke -na "kɔmʊ 'le nyʊ 'ke ɪ yibo. XV A -gblee, -bho le ku wɔn tenyɪ 'bho -a'ba "yigbeyi, ɔ-ɔ 'ye-e -a'ba ngaze 'le ɔ-ɔ kpa'a -amʊ. -Ka tidɪnɪ-ɪ bhla'a -amʊ "kpi, 'ka-a 'ya -dadudu bhlo 'ɔ "kpi. ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɔ -see "nyinyɪnɪdɪ -lue 'tɪn nʊ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. XVI Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'lotu'a "nynuu-a, -Lago -kɔ'ɔ lɪ'a klε 'le -ɔ nu'a nyʊ -zεgε "lruli, -a'ba -pɔlʊ -gwε ti 'le -a 'ke ɔ "srii, 'le ɔ 'ke -a'ba "nyinyɪnɪdɪ'a dɪ 'bhɔ 'le ɔ 'ke -amʊ -zεgε "lrulinʊ. -Bho -a nu -kaa, le-ε 'ka -amʊ "nyinyɪnɪdɪ wɔnpɔ 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, -bho ε bhla -amʊ "kpi, "lemnɪ ɔ-ɔ kpa'a -amʊ-ε 'le -a 'ke ε wɔnyɪ'bhεε.

V

**Zezii 'mo-o *Lago'ɔ 'sragazamʊ 'we'a - klagba*

¹ A -gblee, 'lotu'a "nynuu-a, nyɔ-ɔ 'ma-a *-Lago'ɔ 'sragazayiklagba, -Lago'ɔ "bhuo-o zɔ 'ɔ 'bho 'le 'ɔ -bonyunyu'a "klumʊ. Kɪn, -Lago-ɔ cε 'nɔ-ɔ kpɔ, 'le 'ɔ nyɔtu 'ke nyunyu 'mnʊ'a 'nynʊmʊ -nɪ, 'le ɔ 'ke *'sraga -za ʊn -nɪ 'wee'a "nyinyɪnɪdɪ'a

du. II Nyunyɔ ɔbɔ-ɔ'ɔ "bhuo "du'o -lɾɛɛ'ɛ dɪ, lɪ-
 ɪ se'a "yi'sɾɛɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho nyɔ
 -lɾɔɔ -see dɪ gble 'le ɔn 'ke ɪ nɔ, ɔ 'bhɛɛ'o ɔ
 'ke 'wa "kpidɪ 'mɔti'wɔn 'le ɔ 'ke ɔ -kpa. -
 ɛkedɪmaa, tidɪnɪ-ɪ 'bhla-a 'wa klɛ "kpi 'le ɪ-ɪ pɔ
 'ɔ 'nyinyɪnɪdɪ wɔn. III 'Innɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, nyɔ
 -lɾɔɔ-ɔ nɔ'a 'nyinyɪnɪdɪ, 'ɔ -za'a 'wa "sɛ'ɛ 'sraga. I
 "sɾi-ɔ "yi-lɾɛɛ 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo'a nɛ -za, 'le ɔ-ɔ zɛ
 ɛ'o. IV 'Bho 'ɛ lemɔ, -bho nyɔ 'yɪbha ɔ 'ke -Lagɔ'ɔ
 'sragazayiklagba "du, ɔ se 'bhɛɛ 'le ɔ 'ke 'ɔ "bhuo
 'ɛ lbhɔtu "nyɪ. -Lagɔ zɔ 'ɔ 'le 'ɔ -bonyunyu'a
 "klumɔ 'le ɔ-ɔ cɛ 'nɔ kpɔ 'ɔ lbhɔ 'mɛɛ'ɛ dɪ. 'Innɛ
 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -a'ba "na *Alɔɔ -nɪ'a ti -benyɪ,
 ɔ 'ye ɔ 'bho -za 'le 'ɔ -bonyunyu'a "klumɔ 'le ɔ
 'ye 'ɔ 'sragazayiklagba "du.

V -Ka -lue 'mɔɔ, 'ka-a *Zezii *Kliisɪ'a dɪ -
 nɪ'e 'mɔ -lɾɛɛ. ɔ -see 'ɔ "bhuo -Lagɔ'ɔ
 'sragazayiklagba'a lbhɔ "nyɪ. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o -
 zɔ 'ɔ 'bho 'le ɔ 'ye ɔ 'tmɔɔ 'le ɔ na:

-Inmɔ 'mo-o 'an "yu. -Zɪannamɔ, 'ɪn-ɪ tɔ 'nɛ-ɛ
 nyɔ "yi, 'le ɔn 'ke ɪ yibo.

VI ɔ "bɔgɔ'a 'fɔtɔ -lɾɛɛ gbo, 'le 'ɔ "kpidɪ -lɾɪ 'ye
 'le 'cnɪ-ɛ na:

-A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: -Inmɔ 'mo-o 'an 'sragazayi
 'le -ɪn 'ke ɛ "du "kɔgwɛka. -Ka 'an
 'sragazayi *Mɛkisedɛkɪ -nɪ'a a, 'ka-a -ɪn -
 nɪ'o.

VII A -gblee, 'lotɔ'a "nynuu-a, -da Zezii -nɪ'a 'nɔɔ
 'kmɔ 'mɔ, ɔ -see 'ɔ "bhuo "yi'bhɛɛ. ɔ 'wɔn-o'ɔ ɔ
 'ke 'bho -Lagɔ "du "kɔmɔ 'le ɛ 'ke 'ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ
 "bhuo "kpi bhla. -Ka ɔ 'bhɛɛ'ɛ ɔ 'ke ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ
 wɔn 'mɔ -za, ɔ yibo nɪ-o'ɔ. 'ɛ dɪ, ɔ 'ka 'mɛ ɛ, ɔ
 bhade 'nɔ li tenyɪ 'le ɔ 'ke ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ wɔn 'mɔ

-za 'le ɔ-ɔ 'vi'o 'gagwloka. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ɔ 'wɔn-o'o ɔ 'ye ɔ 'bho 'du 'le ɔ 'ye 'mɛ. ɔ 'du ɔ 'bho'a dɪ, ɔ nʊ'a -kaa a, ɔ kpɔn'o 'ɔ bhadewlu. ɔ -see ɔ 'mɛmɛɛ'ɛ wɔn 'mʊ sie 'le ɔ 'ye ɔ glu -za 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lɾɛɛ. VIII ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ 'yu -ziaka. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, lɛ-ɛ 'ma-a 'kleyɛɛɛ, ɔ 'ye -ɛ wɔn, 'le, -ka ɔ 'du 'ɔ 'bho 'le lɪ 'wee 'mʊ, nyʊ 'ke ɪ yibo. IX A -gblee, ɔ 'du 'ɔ -kaa 'bho 'le lɪ 'wee 'mʊ, 'le, -ka ɔ 'bɔ'ɔ ti ɔ 'ke -nɪ, ɔ -nɪ'e 'tɔ -kaa'a dɪ, ɔ 'du'o *nyʊ'a 'pʊʊnyizɛɛ. 'Innɛ 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ, nyɔ'o nyɔ-ɔ 'wɔɔn 'nɔ 'le -ɔ 'du 'ɔ 'bho, ɔ-ɔ 'pʊʊn nɔ'o 'le ɔ-ɔ 'nyɪ 'ɔ 'kɔgwletɪnɪɛ. X A 'ye li-ɔ, ɔ-ɔ 'bɔ-ɔ -Lagɔ'ɔ 'gwɪdɪ ti 'le ɔ-ɔ nʊ 'ɛ kamʊ -Lagɔ nʊ 'ɔ 'ɔ 'sragazayiklagba 'mʊ. -Ka 'ɔ 'sragazayi Mɛkisedɛkɪ -nɪ'a a, 'ka-a ɔ -nɪ'o.

A ku 'tɔ 'yriti 'bho -Lagɔjeyi

XI A -gblee, 'lotʊ'a 'nynuu-a, 'ɪn 'bhle 'ko-o 'traamʊ dɪ'a -dadudu 'ɪn 'ke 'kɪ gbɔzɪza 'le 'ɪn 'ke amʊ 'tmʊʊ 'bho *Mɛkisedɛkɪ 'mnɔ'ɔ 'kpi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɛ lɛtʊ -kmu'o-o 'yi, -ɛkedɪmaa, a'ba -lokui -kmu'o-o 'yi. XII A-bʊ 'ke 'ka 'tɔ nyʊ -Lagɔwlu -tɔ, abʊ 'mnʊ, -bho nyɔ yi 'bho -Lagɔjeyi -lɾeeka, lɪ ɔ-ɔ 'ɔɪan'a 'le -Lagɔwlu 'mnɛ 'li, a-bʊ se ɪ -bhla yibo -ka -zɛɛka! A -gblee, lililɛ -kmu'a 'yi, nyunyuzɪɔɪ-ɪ li'a, -ka 'yulɾe se'a 'bhɛɛ, ɔ 'ke ɛ li 'le 'nyanya'a 'sɛ 'ye'a 'ɔ lɛ 'du, 'ka-a a'ba dɪ -nɪ'e 'mʊ 'bho -Lagɔjeyi. XIII U-bʊ 'yreetɪ 'mnʊ, 'ɪnnʊ nʊ'o nyɪtani'a 'sɛ 'wa lililɛ 'mʊ. U-bʊ 'mnʊ -lɾɛɛ, -ka nyɔ-ɔ zɪza'a 'nyɪnyɪlɛ -ke 'yɪlɪnmɔlɛ'ɛ -gbaa li, 'ɪnnʊ se -kaa yibo. XIV ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ, -bho 'yu ku 'tɔ 'yriti, lililɛ -kmu'a 'yi nyunyuzɪɔɪ-ɪ li'a, 'ɪnnɛ nyɔ-ɔ 'nyɪ ɔ'o. 'Ka-a ɛ -nɪ'e -lɾɛɛ 'bho

-Lagɔjeyi. Nyɔ-ɔ ku'a "yriti 'bho 'ε 'yi, ɔ yibo'a 'yisrɛɛɛ -ke lɛ-ε se'a "yi'srɛɛ, ɔ-ɔ 'mo-o nyɔ-ɔ 'ka -Lagɔ'ɔ wlu 'muti'wɔn -ka -zɛgɛka. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke ε 'ɔ nyɔtu -tɔ.

VI

I 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'lotʊ'a "nynuu-a, *Zezii *Kliisɪ'a "kpidɪ -kmu'a "yi tenyɪ, -a 'cɪn ɪ 'le nyɔ-ɔ ku'a "yriti 'bho -Lagɔjeyi, lɪ ʊn yibo'a, -abʊ 'ke ɪ yibo -lrɛɛ! -Da -a yi'a 'bho -Lagɔ'ɔ -jɔlʊ 'mnɛ "yi -lreeka, lɪ -a 'cɪan'a 'bho Zezii Kliisɪ "kpi, -a zi 'tɔ -mnɪ li, -a yibo nɪ-o'o see. A -gblee, -bho nyɔ po -budu'a 'kpʊ glu, ɔ-ɔ "du-o 'bho 'ε -da 'le ε-ε gwɛ'ε "yi -susueyi, 'ɔ 'nɛ 'bho 'ε ponamʊ ti. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, "nyinynidɪ -ke dɪ nyɔ-ɔ 'mɛ'ε 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -ka nyɔ-ɔ yibo 'nɪ "yi-e 'le ɔ-ɔ "bhiti'a 'le ɔ gbo-e 'le ɔ 'ke ɔ "gwɫide-e, ɪ-bɪ wlu 'mnɪ, 'ɪn se 'tɔ 'bhɛɛ 'ɪn 'ke 'bho 'ya da le mu.

II 'An 'lotʊ'a "nynuu-a, lɛ-ε 'ma-a *batizeeɛ o, -ka nyɔ 'ka nyɔ *kwa 'lru tide o, -ka -Lagɔ 'ka nyɔ glu -za 'le 'mɛmʊ'a "klumʊ 'le ʊn 'ke ti-nɪ -lrɛɛ 'le *-lebhɔɔɔɔ 'li 'le ɔ 'ke ʊ -zige -tu "kɔgwɫɛka o, a 'wɔn-ɔ 'ya "kpidɪ'a -tɔtɔlɪ 'bɔ see, 'ɪn se 'bhɛɛ 'ɪn 'ke 'bho 'ya "kpi le mu -lrɛɛ. III A yibo nɪ-o'o see. A zi ɪ 'tɔ li! 'ɪnnɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, 'ɪn-ɪ 'ye 'tɔ amʊ -Lagɔ'ɔ wlu -lru -tɔ mʊ. 'Le 'ɔ wɔnkue 'mʊ, ɔ-ɔ 'ye-e -amʊ -kpa -mʊ 'le 'ɪn 'ke ɪ -tɔ -ka -zɛgɛka 'le a 'ke ɪ 'muti'wɔn, a 'ke ɪ "lru-mu -nɪ.

IV-VI ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho nyɔ 'wɔn -Lagɔwlu 'bɔ, -bho ɔ kpɔn ε ti -daan, 'le ɔ 'ke ε "yiti"tayi, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ -zige 'ku-o wɔn tenyɪ. -ɛkedɪmaa, -Lagɔ ya'a zɔ 'le nyunyu'a -pɔlʊ 'zɔ, ɔ yibo nɔ-o'o. ɔ "nyɪ -ɔ *'ɔ Lisaazuzu. ɔ -wɔnna 'nɔ-ɔ "niti 'le

li'a -dadudu 'mu. -Ka -Lagowlu 'du'a lezege, 'o nyotu yibo ni-o'o, 'le, -ka Zezii Kliisi ku'a won 'le o-o 'nyu'a nyu 'kɔgwletiniε, o 'du'o 'ya yiboε won -lreε. I-bi li 'mni, o yibo ni -kaa-o, 'le o 'ye -Lagowlu kwa gbo -za. -Bho nyɔ nu -kaa, ε kɔkɔ'o-o -ka o 'lbha -ni'a -Lagɔ'o 'yu Zezii 'bho 'o tu 'yri -lreεke 'le o-o 'pli 'o 'yi 'bho nyu'a 'yigbeyi. -Bho nyɔ 'wlu 'ki -kaa 'bho -Lagɔ'o -jeyi, o se 'to 'bhεε 'le o 'ke 'yifloε 'ye 'le o 'ke 'o 'nyinynidu 'yiyibo 'le o 'ke o gbo 'bhiti -lreε.

VII A -gblee, 'ε kamu 'in-i po'o 'yi -lue. 'In na: -Bho nyɔ -lo lilile 'le 'o -kpa'a 'mu, -bho 'ni -kε ε 'mu-u lbha a, ε-be lilile 'mne, -bho ε 'pu, ε-ε 'to-o na, -Lagɔ'o 'nitiwɔnnasu -ni'e-e ε-be -kpa'a 'mne'ε 'kpi. VIII ε -ni'a -kaa 'mu a, -bho -sukui -ke 'wi 'we 'lbhe ε, ε-ε 'mo-o 'to bhuhuyiti'a le. -Lagɔ-o 'ze -ε kwa gbo 'le ε-ε so'o ti.

IX 'An dikmalotu'a 'nynuu-a, 'in-i 'zi -i amu -bodu 'mu -mneε. 'Bho abu-a'a damu, 'in 'de-e 'gwli na, a -ni'e-e 'bho 'puɔpuan'a -jeyi 'le a -see ε 'yiti'tayi yi. X A -gblee, -Lagɔ 'srεε'ε-ε 'yi nyunyu -bodu. -Ka a-a kpa'a a -Bozezii'a nyu 'kɔmu, o-o popo 'ni-i 'gwloti. ε-ε to-o'o na, a -kma'a-a 'o di -lreε. XI 'ε di 'in-i 'du'o amu 'di 'mu: A po 'le 'kpi, 'le, kpli -ke 'li a -ni'a a, a 'ke i 'lru-mu -ni, a 'ke nyi, 'le, di -Lagɔ -za'a 'mu, a -de'a -polu 'yi, a 'ke 'ya 'yri'a 'bi 'ye. XII Nyu 'kpi-i wa'a 'yiti-susueyi, a'ba -ni 'wa ka -le! Nyu-u de'a -Lagɔ 'gwli, -u -ku'a 'gwli 'bho 'o -jeyi, a 'bhle 'wa kpli. -Ekedımaa, li -Lagɔ 'du 'u won 'muti, 'innu 'ye 'o.

Le -Lagɔ 'du'a nyɔ won 'muti, o-o nu -ε'o

XIII-XIV 'Lotu'a 'nynuu-a, 'ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ -a'ba 'na *Ablaamu de'e -Lago 'gwli. Zo -lue 'zo -Lago 'tmʊʊ nɔ-o'o na, ɔ-ɔ 'ye ɔ 'niti-wɔnna -mʊ 'le ɔ-ɔ 'ye ε -nʊ mʊ 'le 'ɔ 'nynuu'a 'nynuu 'ke 'kpiti'kpɔkpa. ɔ -za'a wlu 'mɛɛ 'mʊ 'le ɔ 'ye 'ɔ 'bhuo 'mʊ -zɾɛ -nɪ na, 'ɔ wlu'a 'yri'a 'bɪ-ɪ 'ye-e 'wlu -mʊ. Nyɔ -yɔ 'ka 'tɔ 'yi'bhɛ ε, ɔ 'kɔ ɔ -zi, ɔ -ke 'nynɪ 'mʊ ɔ 'ka -zɾɛ -nɪ, ɔ se -nɪ. 'E dɪ ɔ -nʊ 'nɛ 'ɔ 'bhuo'a 'nynɪ 'mʊ. XV ɔ 'wɔn'ɔ -kaa -Lago'ɔ wlu 'mɛɛ 'bɔ, ɔ 'de -ε 'gwli. ɔ 'ku-o 'gwli, 'le, lɪ ɔ 'du 'ɔ wɔn 'mʊti, ɔ 'ye 'ya 'yri'a 'bɪ 'ye. XVI A -gblee, -a'ba 'bhi yibo'o-o na, nyɔ-ɔ 'bhɛ'ɛ 'yi ɔ -zi'a -ɪnmʊ, 'ɪnnɔ -a zɾɛ nɪ'e 'mʊ, -bho ε "du deponamu 'le -a 'tii 'nɛ 'yi, -ɛkedɪmaa, 'ɪnnɛ tɔ'ɔ na -ziadɪ -ɪn -nɪ'e 'mʊzanamu. XVII 'E dɪ -Lago -zɾɛ'o, 'le, nyɔ ɔ "du'a lɪ wɔn 'mʊti, ɔn 'ke 'gwlide na, ɔ -see wlu 'yizizia yi 'kɔmʊ. -ε -ke 'lru 'yi ɔ 'tmʊʊ nʊ'a-ɔ, 'le ɔ 'ye'a 'bho 'si, ɔ 'ye'a -zɾɛ, 'ɪnnɛ 'ka-a! XVIII A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, -a-bʊ pa'a -Lago li, ɪ-bɪ wlu 'sɔn ɔ -za'a 'mʊ, ɔ -see'a 'yizizia yi, 'ɪnnɪ 'ke -amʊ 'kpɪ 'yi pɔ -ka -zɛgɛka, 'le, -zɛgɛ ɔ-ɔ 'ye'a -amʊ 'lɾuli-nʊ mʊ, -a -de'a -pɔlʊ 'yi, -a -nɪ'a wɔnfuonamu, -a 'ke ε 'ye. -ɛkedɪmaa, 'ɔ ɔɛ sɪn. XIX -A'ba -pɔlʊ'a 'yidele 'mɛɛ, 'ɪnnɛ -a kpɪn'o ti -gli. 'E dɪ -a'ba 'gwlide'ɛ -sɔ'ɔ -denɪ 'mʊ. -ɛkedɪmaa, -a -ke -Lago'ɔ 'bhuo 'sisri'e-e 'yi 'le -a 'ye 'bho 'ɔ 'tɾoli -nɪ mʊ 'kɔgwleka. XX A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi *Zezii -Lago nʊ'a 'ɔ *'sragazayiklagba 'mʊ, 'ɔ 'sragazayi *Mekisedɛkɪ'a ka, 'le ɔ 'ke ε "du 'kɔgwleka, 'ɪnnɔ -kɔ'ɔ 'le -a'ba nya 'le ɔ 'ke 'le -amʊ wɔn-fuo -nɪ. 'ɪnnɔ nʊ ε'o 'le -a 'ye 'le ti-de mʊ.

VII

**Mekisedeki'a di'a 'zo -te'e 'mu-ε*

^I A -gblee, ɔ-bɔ *Mekisedeki 'un-ti 'si'a 'nynu, ɔ-ɔ 'mo-o Salemɔgwɔ'ɔ -kɔyi -benyi, 'le ɔ 'si'e 'bho, -Lagɔ -ni'a 'le yaku 'li, -ɔ -kɔ'ɔ li 'wee, ɔ 'du'o *'ɔ 'sragazayi. Zo -lue 'zo, *Ablaamu -ke 'ɔ nyu 'kpa-a tu, un 'ye 'bhlɔkpayowli'a -dadudu 'lbha, un 'ye 'me, 'le un 'ye 'wa -kɔkɔli 'mu''luo. Un lu'a -kaa tu a, un -ni le -yinaamu 'le ɔ-bɔ Mekisedeki 'mno 'ye v -jeyi mu 'le ɔ 'ye Ablaamu 'niti-wonna. ^{II} I zi'a -kaa, 'le, t-bi -kɔkɔli 'mni, Ablaamu 'ye 'ya -buene 'le -za, ɔ 'ye ε Mekisedeki 'mno ''nyu. ɔ-bɔ nyo 'mno 'le, a yibo 'ɔ ''kpidi 'ni? A po -lokui! 'ɔ 'nyu Mekisedeki ɔ 'bhle'a, 'inne 'mo-o: 'Yisrebhlɔkpayowli. 'Bho 'ε lemu, 'le un-v 'lɔ 'ɔ Salemɔgwɔ'ɔ -kɔyi. 'ε 'zo 'mo-o, -kɔyi ''nyu'a nyu -pɔlv'a bhlubhlu. ^{III} A -gblee, ɔ-bɔ Mekisedeki 'mno, nyo''o nyo -see 'ɔ 'lotv-e, 'ɔ -tita -ke 'ɔ ''na ''we'a 'nyu 'bu'wɔn. -Ka ɔ 'wɔwlv'a 'muti-e, -ka ɔ 'mume'ε 'muti-e, nyo -lue komu se 'bho lε'ε ''yri yibo. ɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ ''yu *Zezii'a ''yitigɔyoi. -Ekedɔmaa, 'ɔ *'sragazalbv se ''tiinamu 'bhle.

^{IV} Ablaamu 'ma-a *Izrayelkɔmu 'wee'a -tita, 'unno -za'a 'le 'ɔ -kɔkɔli'a -buene 'le ɔ 'ye ε ɔ ''nyu. -Ka ɔ 'bhe'ε ''yi ɔ 'ye'a Ablaamu -zi, a 'ye -kaa li-ɔ! ^V *Gba -Lagɔ ''nyu'a *Moyiizi ɔ po'a Izrayelkɔmu, 'inne nu'o, na: Ablaamu'a ''nayu *Levii, 'ɔ -gluuwɔnyi'a nyu-v 'ke -Lagɔ'ɔ *'sraga -za. 'Wa lbhv ma'a di, 'unnu Izrayelkɔmu 'ke 'wa -kɔkɔli'a -buene ''nyu. ε-be gba 'mne, 'wa 'lotv'a ''nyuu -lrub, -bho koo un ''du 'wa 'wlvkamv -di Ablaamu'a kamv, 'unnu ε ge'e

'yi, 'unnu 'ke v 'wa -kəkəlɪ'a -buene 'nyi.
 VI Məkisedekɪ -mno ɔ, ɔ -se Levii'a -gluuwɔnyi'a
 nyɔ -ko. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, Ablaamu 'nyi ɔ
 'ɔ -kəkəlɪ'a -buene 'le ɔ-bo Məkisedekɪ 'mno 'ye
 ɔ 'niti-wɔnna. A 'ye li-ɔ, ɔ-bo Ablaamu -Lago
 -wɔnna'a 'niti 'le ɔ 'du'a lɪ wɔn 'mɔti, 'unno
 Məkisedekɪ 'mno -wɔnna'a 'niti. VII 'Le -a'ba
 'bhi yibo'o na nyɔ-ɔ -wɔnna'a ɔ -bonyunyo 'niti,
 un -nɪ 'sɔn'ɔ damɔ, 'unno 'mo-o -kɪagba. 'ɛ dɪ
 Məkisedekɪ 'du'o Ablaamu'a damɔ -kɪagba. VIII A
 -gblee, Levii'a -gluuwɔnyi'a nyɔ, Izrayɛɛlɪkɔmɔ
 -lɪvɔ-v 'nyi'a 'wa -kəkəlɪ'a -buene, un-v 'nɔ-o
 'mememɔ -ka nyɔ'o nyɔ, 'le un-v popo'o 'bɪ 'mɔ
 'le 'wa 'sragazalbhu 'li. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ɔ-
 bo Məkisedekɪ Ablaamu 'nyi'a 'ɔ nɪ'a -buene, 'ɔ
 'sragazalbhu se 'tiinamu 'bhle. 'Ka-a ɪ 'cnɪ-ɛ'o
 'le -Lago'ɔ 'bɔgɔ 'li. IX 'Bho 'ɛ lemɔ nyɔ 'bhɛɛ'ɛ
 ɔ 'ke na, Levii'a -gluuwɔnyi'a nyɔ nyɔ-v 'nyi'a
 'wa -kəkəlɪ'a -buene, 'wa 'na Levii'a 'bhɔo -zi -
 nɪ'e-e 'ɔ 'na Ablaamu 'mɔ 'le ɔ 'ye 'ɔ nɪ'a -buene
 Məkisedekɪ 'nyi -lɛɛ. X ɛ -se bhuhuyiti 'n 'le
 -kaa -ko. 'ɛ 'zɔ -tɛ'ɛ 'mɔ-ɛ. -Da Məkisedekɪ -mu
 -nɪ'a Ablaamu -jeyi, Levii -see -bhla 'wɪv ke. ɛ
 -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -bho nyɔ 'bhlu ɪ 'mɔti, ɔ 'nyi-e
 Məkisedekɪ 'ɔ -kəkəlɪ'a -buene. -ɛkedɪmaa, ɔ -nɪ
 'ko-o -bhla 'ɔ 'na Ablaamu'a kuku 'zɔ. 'Innɛ -tɔ'ɔ
 -lɛɛke na, Məkisedekɪ 'bhɛ-ɛ 'yi ɔ 'ye Levii -zi.

**Zezii 'mo-o *Məkisedekɪ'a *-
 bosragazayikɪagba*

XI A -gblee, *gba -Lago 'nyi'a *Moyiizi, ɔ po'a
 *Izrayɛɛlɪkɔmɔ -benyi, 'unne 'mo-o, *Alɔɔ 'ma-
 a *Levii'a -gluuwɔnyi'a nyɔ, 'ɔ nyɔ-v 'ke -Lago'ɔ
 *'sraga -za 'le nyɔ 'wee 'ke *li'saa 'bho -Lago'ɔ

"yigbeyi 'le 'ya ltu "du'o ɪ-bɪ gba 'mnɪ'a 'kpɔ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ɛ-bɛ 'sraga 'mnɛ, ɛ se 'bhɛɛ ɛ 'ke 'ɛ lɛtu nɔ -ka -zɛgɛka. 'Innɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ *-Lagɔ'ɔ 'sragazayi -lɔɔ 'wɔ'ɔ. ɔɔ -se Alɔɔ'ɔ -gluuwɔnyɪ'a nyɔ -ko -lɛɛ. ɔ-ɔ 'mo-o *Mɛkisedɛkɪ'a "yitigɔgɔyɪ. XII-XIV -A'ba -Kɔyɪ *Zezii *Kliɪst mo'o. ɔ -sɔ'ɔ-ɔ *Zidaa'a -gluuwɔnyɪ. A'ba 'wee yibo nɪ-o'o. -Da Moyiizɪ 'ka -Lagɔ'ɔ 'sragazamɔ'a dɪ 'mɔ-za, ɛ-bɛ Zidaa'a -gluu 'mnɛ, 'ɔ wɔn -see ɛ "yibhla. -Lagɔ'ɔ "bhuo-o "nyɪ'e Zezii 'ɛ lbhɔtu. 'ɛ kamɔ, wlu -lɪɪ-ɪ 'bhle'a 'nynɪ, -ɪ -zi'a Moyiizɪ'a gba, ɔ "nyɪ 'ɪ -amɔ. XV A -gblee, Moyiizɪ 'po-o Levii'a -gluuwɔnyɪ'a nyɔ gba, ɔn 'ke -Lagɔ'ɔ 'sragazamɔ "du. 'Wa 'sragazalbhu 'mnɛ, ɛ -see nyɔ 'pɔnpɔan "nyɪ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Innɛ 'bhle'e 'nynɪ'a dɪ, -ka Mɛkisedɛkɪ -nɪ'a a, Zezii Kliɪst -nɪ'a -kaa, 'le -Lagɔ 'ye ɔ 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ lbho, ɔ 'ke 'ɔ 'sraga -za, 'le ɛ 'ke nyɔ 'pɔnpɔan "nyɪ. XVI ɔ "bhuo-o -zɔ 'ɔ 'bho, ɔ 'ye ɔ glu -za, 'le ɔ 'ye ɔ "kɔgwɛtɪnɪɛlɛ "nyɪ 'le ɛ -ke wɔnkɛ-ɛ na'o. Gba-a nɔ'a 'ka-a nyɔ'ɔ -gluu'a "kpɪdɪ 'ke 'mɔ-nɪ 'le ɔ 'ke ɛ-bɛ lbhɔ 'mnɛ nɔ, ɛ -se 'ya dɪ ɔ "du-ɛ 'bho 'nɪ -ko. XVII ɔ "kpɪdɪ -lɪɪ-ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ, ɪ na:

-A'ba -Kɔyɪ -Lagɔ na: -Inmɔ 'mo-o 'an 'sragazayi 'le -ɪn 'ke ɛ "du "kɔgwɛka. -Ka 'an 'sragazayi Mɛkisedɛkɪ -nɪ'a a, 'ka-a -ɪn -nɪ'o.

XVIII 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, -ka ɔn-ɔ popo 'ka 'bɪ 'mɔ -benɪ 'le 'wa 'sragazalbhu 'li, ɛ 'ye 'plɔ 'kpa, -ɛkedɪmaa, 'wa lbhɔ 'mnɛ se wɔnkɛ 'mɔ'bhle 'le ɛ 'ke nyɔ 'pɔnɔn 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. XIX A 'ye li-ɔ, gba 'wee Moyiizɪ po'a nyɔ, ɪ -see ɔ 'pɔnpɔan

'nyl -ka -zegeka. 'E dɪ ɔ -ya'a -amv Zezii. 'Inno 'mo-o 'traamv 'tɔ -a'ba -pɔlv'a ''yideyi. 'ɔ 'sraga'a dɪ -a -ke -Lago ''sisri'e ''yi.

XX-XXI A -gblee, ɔ-bɔ -Lago 'mnɔ ɔ, 'ɔ wlu-u 'mo-o lɛ nyɔ 'ka ''gwlide. ɔ 'ka Zezii lbhv 'mne ''nyl, ɔ -zrɛ'o 'le ɔ na:

'Inmɔ -Lago 'ma-a lɪ 'wee'a -kɔyi, 'ɪn-ɪ zrɛ-o'o na, 'an 'sragazayi -a 'ye ''du mv ''kɔgwleka. 'In -see wlu -nɪ ''yizizia yi ''kɔmv!

'Ka-a -Lago 'lɛ'o 'bho Zezii'a damv. A 'ye li-ɔ, Levii'a -gluuwɔnyi'a nyv 'ka 'ɔ 'sragazalbhv 'ye, ɔ -see -zrɛ. XXII 'Inne 'bhle'e 'nyɪ'a dɪ, *-ybhɛybhɛtite -abv -ke ɔ bhla'a Zezii Kliisi'a 'sana 'mv, ''ni'a -zi -nɪ'e 'bho 'ɛ 'nyɪmv. -A'ba tikpɔkɔvɛn -zi'e-e -benyɪɛ.

XXIII 'Bho 'ɛ lemɔ, Levii'a -gluuwɔnyi'a nyv -lrvv-v 'ma-a -Lago'ɔ 'sragazamv, vɪn popo'o-o 'bɪ 'mv 'le vɪn 'ye ''yi-die, -ɛkedɪmaa, vɪn-v 'mɛ-ɛ'o.

XXIV ɛ -nɪ'a -kaa 'mv a, Zezii -mnɔɔ -nɪ'e-e ti ''kɔgwleka. 'E dɪ 'ɔ 'sragazalbhv 'se ''tiinamv 'bhle. XXV ɔ -nɪ'e 'bho-o -Lago'ɔ ''trolli ''kɔgwleka, 'le, nyv-v 'yee'a 'ɔ 'sragazalbhv 'mne'ɛ dɪ -ziadɪ 'mv 'le vɪn-v ''bhiti'a 'le -Lago gbo, ɔ-ɔ bhade 'nɔ li -zɔɔ 'wa ''lru ''yi. 'E kamv ɔ ''du'o '*wa 'pɔvnyizɛɛ 'le vɪn-v 'ye'e 'pɔvɪpɔvɪn 'bho -Lago'ɔ ''yigbeyi.

XXVI A -gblee, ɔ-bɔ Zezii 'mnɔ, -ɔ 'ma-a -kaa -a'ba 'pɔvnyi, 'ɪnnɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke -a-bv nyunyv -ke -Lago'ɔ 'nyɪmv -nɪ, -ɛkedɪmaa, ɔ '*saa'a-a li 'bho 'ɔ ''yigbeyi. ɔ se dɪ ''kpi'bhle. ɔ se 'bɪ li'bhle. -A-bv 'ma-a ''nyɪnyɪdɪ'a nɔmv, ɔ se -a'ba ka -nɪ. -Lago -ɛɛ 'nɔ-ɔ kpɔ. 'Bho 'ɔ ''trolli, 'bho-o ɔ -nɪ'o. XXVII U-bv Levii'a -gluuwɔnyi'a nyv 'mv, -bho vɪn

'ke 'sraga -za, -ka ɪ 'sri 'v 'yi, ʊn 'ke 'wa 'bhi'a nɛ -za -antanyɪke-ɔ 'le ʊn 'ke nyɔ -lɾʊʊ'a nɛ -za a, 'le ʊn-ʊ zɛ 'ɛ zɔ'o zɔ ɔ, ɔ se -kaa -nɪ. ɔ 'tayi'e-e 'ɔ 'bhuo 'yiti -a'ba 'nyinyɪnɪdɪ'a dɪ 'le ʊn 'ye ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ. 'ɔ 'mɛmɛɛ 'mɛɛ, ɛ-ɛ 'mo-o kɛɛ -lue 'tɪn'a lɛ. 'ɛ 'sragatu -see -zɛ yi kɛɛ 'sɔn. ^{XXVIII} A -gblee, gba Moyiizɪ po'a, nyɔ ɛ-ɛ 'nyɪ'a -Lago'ɔ 'sragazalbhu, ʊn-ʊ 'mo-o nyunyu. ʊn se *li'saa 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, wlu -Lago'ɔ 'bhuo zizia -nɪ'a ɪ-bɪ gba 'mɪnɪ 'yi, -ɪ nʊ'a na: 'Inmɔ -Lago'ɔ 'ma-a lɪ 'wee'a -kɔyi, 'ɪn-ɪ zɾɛ-o'o na, -ɪnmɔ 'ke 'an 'sragazayi 'du 'kɔgwɛka, 'ɔ 'yu Zezii se'a 'bɪ li'bhle, 'ɪnnɔ ɪ 'si'e 'nynɪ. 'ɪnnɔ 'mo-o 'traamu 'tɔ -a'ba 'pɔɔnyizɛɛ 'le ɔ 'ke ɛ 'du 'kɔgwɛka.

VIII

**Zezii *Kliisɪ 'mo-o -a'ba *pɔɔnyizɛɛ*

I 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, wlu 'ɪn -nɪ'a -laa amʊ -jeyi ponamu, 'ɛ -yɛ 'bhle'a 'nynɪ tenyɪ, 'ɪnnɛ 'ka-a: -Lago -nɪ'a 'le yaku 'li, -ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'wee, 'bho 'ɔ 'tɾoli, 'bho-o -a'ba *pɔɔnyizɛɛ *Zezii -nɪ'o 'le ɔ -ke ɔ -kɔ'ɔ lɪ 'mɪnɪ. ^{II-III} *-Lago'ɔ 'sragazamʊkɪgɪ-ɪ -nɪ'a 'nɔɔ 'bhɪkpa 'kpi, -ka ʊn-ʊ 'luo'a nmi 'we -ke lɪ -lɾɪ 'mʊ, 'le ʊn-ʊ nʊ'a 'wa lbhu a, -a'ba 'bhi yibo nɪ-o'o. -Bho ʊn 'ke ɪ -kaa -za a, 'le *-Lago'ɔ bʊbɔbhlegbo'a lisaabudu'a -da ʊn-ʊ nɪ'o 'le ʊn-ʊ zɪ t'o. 'Bho Zezii -mɪnɔ'ɔ damʊ, 'ɔ 'bhuo ɔ 'nyɪ'e -Lago -ka *sragalɛ 'le ɔ -nɪ'e -a -ke 'ɔ 'nynɪmʊ. 'Bho 'ɛ lemʊ, -Lago'ɔ -dena nyunyo po'a a, ɛ -se 'le-e ɔ-ɔ nʊ nɪ 'ɔ 'sragazalbhu 'mɛɛ 'nɪ -ko. 'ɛ -yɛ -nɪ'a 'le yaku 'li, -a'ba -Kɔyi -Lago'ɔ 'bhuo po'a, 'le-e ɔ-ɔ nʊ nɪ'e 'ɔ lbhu 'mɛɛ.

IV -Lago'ɔ 'sragazamu -nɪ'a 'nɔɔ 'kmu 'mu, 'unne 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ, 'ɔ 'bɪ se 'le 'wa ''klumu -nɪ. 'Le, -bho ɔ -nɪ 'kɪ 'traamu 'nɔɔ 'kmu 'mu, ɔ -see 'kɪ 'ɔ 'sragazayi'a ''bhuo ''du yi. -Ekedɪmaa, 'ɔ -nu -nɪ'a 'nɔɔ 'bhlɔkpa ''kpi, *gba ɔ ''nyɪ'a *Moyiizu, ɔ po'a *Izrayeɛlɔkɔmu, nyu-u -ke -gluu ɪ ''si'a 'nyɪnɪ 'le un 'ke -Lago'ɔ 'sragazalbhɪ nu, 'ɛ nyu ubu ''du'o 'le ɔɔ 'bhle'e 'ɔ ''bhuo'a nɛ.

V ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, u-bu nyu 'mnu, -Lago'ɔ bubɔbhlegbo'a lisaabudu, -ɛ -ke -da un-u nu nɪ'a 'wa 'sragazalbhɪ 'mne, 'ɔ -dena -nɪ'a 'le yaku 'li, 'ɛ ''yitigugɔɛ'ɛ ''se ɛ ''du'o. A -gblee, -da Moyiizu 'ka *gbedeti po 'le ɛ 'ke -Lago'ɔ -dena ''du, 'ɛ wlu -Lago-zɔ 'ɔ -bodɪ 'mu 'le ɔ 'ye nu na: Moyiizu, 'srɛɛ ''yi 'tɪn, 'le 'an -dena'a gbedeti 'ɪn -tɔ'ɔ -ɪnmɪ ''yi 'le trɪ ''kpi, -ɪn 'ke 'ɛ gɔgɔbole po! VI 'Innuɪnɪ'a ''lru ''yi, lbhu Zezii-i nu'a 'le yaku 'li, 'ɪn-ɪ nu'o na ɛ 'bhle-e 'nyɪnɪ tenyɪ, ɛ 'ye -Lago'ɔ 'sragazamu -nɪ'a 'nɔɔ 'kmu 'mu'a nɛ -zi. -A-bu nyunyu'a ''nyinyɪnidɪ'a kamɔ ɔ ''tayi'e 'ɔ ''bhuo ''yiti, nyu 'ye ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ, 'le -a -ke -Lago 'ye -ybhɛ. ɛ-be -ybhɛybhɛɛ 'mne, ɛ 'wɔn-o'o tenyɪ 'le ɛ 'ye -antanyɪnɛ -zi -lɛɛ. -Ekedɪmaa, lɪ ɔ ''du'a 'traamu -amu wɔn 'mɔti, ɪ 'bhle-e 'nyɪnɪ tenyɪ, 'le, -yɪ -a 'ye'a -benyɪ, ɪ 'ye ɪ -zi.

VII A -gblee, *-ybhɛybhɛtite ɔ -ke -a'ba ''na ''we bhla'a -benyɪ, -bho ɛ ''du 'kɪ -ybhɛybhɛtitezɛɛ, ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke ɛ ''yizizia 'nɪ? VIII-IX -Gba! -Bho nyɔ -gbu nɛ ya a, ɛ -see ''yinyɪnɪ, 'le u-bu nyu 'mnu-u nu'o -bhla ''nyinyɪnidɪ ''kɔmu. 'ɛ ''lru ''yi ɔ-ɔ kpu 'u dɪ ''yi 'le ɔ-ɔ nu'o:

A -gblee, *Zidaa'a -gluuwɔnyɪ'a nyu -ke

*Izrayeɛlɔkɔmɔ -lɔvɔ, -ybhɛybhɛtite 'ɪn -ke un bhla'a, un -see ɛ 'bho "du. 'ɛ dɪ 'ɪn -zɔ 'v kwa gbo. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -nɔɔ -lɛɛ-ɛ 'ye-e -nyni -mɔ 'le 'ɪn -ke un 'ke *-ybhɛybhɛtiteɛre bhla. -Da 'ɪn "luo'a 'wa "na "we 'mɔ 'le 'ɪn 'ye 'v 'geyikpaankwla 'zɔ -za 'le *Ezipɔtɪbhɔkpa "kpi, -ye 'ɪn -ke un bhla'a ɛ-bɛ -nɔɔ 'mɛ ti, ɛ -ke titleɛre 'mɛ -see gɔgɔ yi. -Ybhɛybhɛtiteɛre 'ɪn -ke un-v 'ye -bhla mɔ. 'ɪnmɔ 'wa -Kɔyi -Lago, 'ɪnmɔ lɛ'ɛ -kaa! -Ziaka a, un -see 'an wlu 'bho "du 'le 'ɪn 'ye v kwa gbo -za. X ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -bho 'ɪn -ke un bhla ɛ-bɛ -ybhɛybhɛtiteɛre 'mɛ, lɛ 'ɪn-ɪ 'ye'a -nɔ mɔ a, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'An "bhɔo-o 'ye-e 'an wlu 'le 'wa -pɔvɔ 'zɔ -pɔ -mɔ. 'ɛ dɪ un -see ɪ 'mate yi. 'Ka-a 'ɪn-ɪ 'ye 'wa -kɔyi "du mɔ -ziaka 'le un 'ke 'an nyɔ "du -ka -zɛgɛka. XI ɛ-bɛ -nɔɔ 'mɛ ti, 'wa nyɔ -lue -see 'ɔ -bonyunyɔ -tɔ yi, na: Yibo -a'ba -Kɔyi -Lago! -ɛkedɪmaa, "yreetɪ-e, nyunyuzɪgɪ-e, 'wa 'wee-e 'ye-e 'ɪnmɔ yibo -mɔ -ka -zɛgɛka. XII -Ziaka a, un -see 'bho 'an wlu "du. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'ɪn-ɪ 'ye-e 'wa ngaze 'ye -mɔ 'le 'ɪn 'ke 'wa "nyinyɪdɪ'a dɪ 'bhɔ 'le 'ɪn 'ke 'ya dɪ 'mate.

XIII A -gblee, wlu -Lago -za'a 'mɔ 'bho -ybhɛybhɛtiteɛre "kpi, 'ɪnnɛ 'ka-a! -Bho ɔ 'lɛ'ɛ -kaa a, 'ɛ 'zɔ 'mo-o -antanyɪtite se 'tɔ 'nynɪ 'bhle. -Bho lɛɛre zizia lɛsɔa "yi, -ka lɛsɔa 'mɛ-ɛ "du'a 'ɛ dɪ, ɛ-ɛ 'kpa'a 'plɔ 'le ɛ-ɛ sɔ'ɔ ti 'wla, -a yibo nɪ-o'o.

IX

**-Ybhəybhətite're'a 'yritiduuli*

I ε-βε *-ybhəybhətite-e -bhle'ε -antanyɪ, nyunyɪ po 'ko'o *gbedeti 'le ʊn-ʊ buɔɔ nɪ'e 'bho -Lagɔ. *Gba ɔ 'nyɪ'a *Moyiizi, ɔ po 'ʊ, 'ɪnnɛ 'tmʊʊ nʊ'o -ka ʊn 'ka 'bɪ 'mɪnɪ nmaze 'le ʊn 'ke ɔ 'bho buɔɔ -nɪ. II A -gblee, ε-βε -Lagɔ'ɔ -dena 'mɪnɛ, ε 'bhle-e 'yreetɪ 'sɔn 'li. 'E -antanyɪyɪ ʊn-ʊ 'la'a lisaada. 'Bho 'mɪnɔ, 'bho-o, 'napɪ'a 'kpitidele -ke 'fleε ʊn-ʊ 'nyɪ'a -Lagɔ, 'ya -klugba -nɪ'o. III 'Bho 'ε 'yreetɪ'a 'sɔnnɛ'ε wɔnyɪ, ʊn 'du-o 'bho 'yriεklagba -lue. ε-βε -buduyɪ'mɪnɛ, ʊn-ʊ 'le -ε lisaadaklagba. IV 'Pʊn -lue-e po'a ngnɛzɛgɛ ʊn-ʊ 'la'a *lasaasɪ, -gbagbʊ -nʊ-ε'ε sanu 'mʊ, -ε -ke 'kpi ʊn-ʊ po nɪ 'nɛ 'yri, 'ɪnnɛ -nɪ'e 'bho 'ε wɔnyɪ. 'Le 'ε 'limʊ, -ybhəybhətite -Lagɔ -ke nyunyɪ bhla'a -bɛnyɪ, 'ε 'bɔgʊ'a koko-o -tri-ε'ε sanu li, 'ɪnnɛ -nɪ'e 'le. -Gbɪʊʊ-ʊ -nʊ-ε'ε sanu 'mʊ, lililɛ -lue-e 'wɔ'la -Lagɔ gbo 'le yaku 'li, -ε -ke 'li ʊn-ʊ po 'ε 'le ʊn-ʊ de 'ε ti-e, *Alɔɔ'ɔ -kɔɔtu po'a 'bowle -ke sɪkpi'a -klugbɪ -ke 'kpi titesʊa 'mɪnɛ'ε wɔ'la 'cnɪ-ε'ε, 'ɪnnɪ -nɪ'e 'le ε-βε koko 'mɪnɛ'ε 'limʊ. V 'Bho 'ε 'kpi, 'bho-o ʊn -nyna'a lɪ 'sɔn ti. I -ke -Lagɔ gbo'a -dalbhomʊ gʊgɔ'o, 'le ɪ-ɪ tɔ'ɔ nyʊ na -Lagɔ'ɔ -dena mo'o. I -nɪ 'sɔn, ɪ 'bhle-e -kpakpi 'sɔn, -lue -lue. I-bɪ -kpakpi 'mɪnɪ, koko -ke 'kpi ʊn-ʊ za nɪ'a -Lagɔ'ɔ *sraga nyunyɪ'a 'nyinyɪnidɪ'a dɪ, 'ɪnnɪ 'jri 'ε 'lru. Kɪn, -ziadɪ mo'o. ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ya gbɔzɪzanamʊ -see -bhla nyɪnɪ ke.

VI I-bɪ lɪ 'wee 'ɪn 'si'a 'nyɪnɪ, -bho 'ya nmazɛε -gwe 'yi, 'le *-Lagɔ'ɔ 'sragazamʊ-ʊ pa'a lisaada

zo'o zo 'le un-u nu'o 'wa 'sragazalbhu 'mne. VII - Buduyu -ye 'saa'a li tenyi, 'bho -mne'e damu, -Lago'o 'sragazayiklagba'a "se-e pa'a 'le. 'Le zun 'li, kpe -lue 'tin o-o pa ni'e 'le. Li-u se'a 'yi'sree 'bho -Lago'o 'yigbeyi, nyu -lruv -see'a di gble, un nu'a, i -ke 'o "bhuo'a "nyinyidi, -Lago 'ke 'ya di 'bho'o kamu, o -ke nmi'a nymo-o pa'a 'le, 'le o-o za'a 'sraga.

VIII A -gblee, e-be gbedeti 'mne, "di 'son un 'du'a 'le 'e 'limu, i 'bhle-e 'zo. *-Lago'o Lisaazuzu -to 'ne -amu. 'Inne 'mo-o, -ka nyu-u bubo'o -Lago 'le 'o -dena 'mne, e -se 'inne 'ke e nu 'le o -ke un 'ke "yi'sisri -ko -ka -zegeka. IX A -gblee, e-be bubov 'mne, 'sraga -a'ba -Koyi *Zezii -za'a a, 'e "yitigole mo'o. Nmi "we -ke li -lru un-u za'a -Lago'o 'sraga 'mu 'le gbedeti 'mne 'li, i se 'to le won 'bhle -ka -zegeka. -Ekedumaa, u-bu nyu-u bubo 'no -kaa, i se 'bhe, i 'ke e nu 'le 'wa -povu 'ke "yi'sree 'bho -Lago'o 'yigbeyi. X A 'ye li-o, -ka nyu 'ka kwa -lre, -ka o 'ka 'o "bhuo "ni 'mu gba, -ka o 'ka 'o li liwo'o 'le o -ke i 'ka *li'saa 'bho -Lago'o 'yigbeyi-e, lilili -ke nme'e gba'a "se un-u kpun'o "yi, 'le i 'se 'bhe i 'ke e nu 'le nyu'o -povu 'ke "yi'sree 'bho -Lago'o 'yigbeyi. Zezii *Kliisu "tayi'a 'o "bhuo "yiti 'le nyu 'ye 'o 'lbha, 'o nymo 'ye'a ti'wla 'le o 'ye'a 'me, 'unno 'bhe ne'o. 'E di i-bi 'sraga -ke gba 'mnu 'kpa'a 'plu.

XI O-bo Zezii 'mno, 'unno 'mo-o -Lago'o 'sragazayiklagba -ziaka. 'O 'sana 'mu -a -ke o -ybh'e'o -ka -zegeka. E -se 'o -dena nyunyo po'a, 'le-e o-o nu ni 'o lbhu 'mne 'nu -ko. 'E -ye -nu'a 'le yaku 'li -Lago'o "bhuo po'a, 'inne 'un-u 'si'e 'nyu. E se likpukpale 'bhle, 'e "yriilmoe'e di.

XII A -gblee, *'Zuifv -yv 'ma-a -Lagɔ'ɔ 'sragazamu, -ka 'wa 'sragazayiklagba-a pa'a 'le lisaadaklagba kpe -lue 'le zvn 'li 'le ɔ-ɔ za'a 'sraga a, 'ka-a Zezii'a "bhuo mu'o 'le -Lagɔ gbo 'le yaku 'li 'le ɔ 'ke ɔ libhade ɔ 'ke -a-bv nyunyu'a "nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ. Kpe -lue 'tɪn ɔ -mu -nɪ'e 'le. 'Le-e ɔ -nɪ'e -bhla, ɔ -see le yi ke. U-bv 'sragazamu 'mɪv, -ka vn-v 'luo'a -vaka -ke -bhliiyreetɪ "we'a nymɔ 'mɪv 'le vn-v za'a 'sraga a, ɔbɔ -see -kaa nɪv. -Ekedɪmaa, 'ɔ nymɔ 'wla-a ti 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo -Lagɔ "nyɪ -ka 'sragalɛ. 'Innɛ 'bhle'e 'nyɪ "kɔgwleka. 'ɛ dɪ "nyinynidɪ nyunyu-u nɪ'a 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, ɔ-ɔ 'bhɔ'ɔ 'ya dɪ "fi'a. XIII A 'ye li-ɔ, -bɛnyɪ a, vn-v 'lbha-a -vaki -ke -bhliigblo "we 'le vn-v zɪ 'ɪ nymɔ 'mɪv, 'le, nyv-v ɛɛ'ɛ 'wa gba 'mɪv, vn-v gbɛ 'ɛ v 'mɪv. Vn 'lbha-a -bhliinyɪnɔ -lrɛɛ 'le vn-v pɔ 'ɛ "yri, vn-v "luo'o 'ɛ "susu 'mɪv, vn-v zizia 'nɛ "ni, 'le, nyv-v se'a *li'saa 'le 'wa gba 'li, vn-v gbɛ 'ɛ v 'mɪv. -Bho vn nɪv -kaa a, -ka 'wa gba 'lɛ'ɛ, v-bv nyv-v -see'a -kaa -na, "lemnɪ vn-v 'saa'a li 'le 'wa gba 'mɪv 'li. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɪv a, -bho nyɔ "bhlu ɪ 'mɔti a, ɪ-ɪ 'mo-o bhuhuyiti'a lɛ. 'Ya 'saa nyunyo'ɔ -pɔlv li 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

XIV Zezii Kliisɪ -mɪnɔ ɔ, ɔ se 'bɪ li'bhle. -Lagɔ'ɔ Lisaazuzu ɔ 'bhle'a 'mɪv, 'unɔ -kpa nɔ'o 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo "yiti'tayi, nyv 'ye ɔ 'lbha, 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla 'le ɔ 'ye 'mɛ, 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo -Lagɔ "nyɪ -ka 'sragalɛ. ɛ-bɛ nymɔ 'mɪnɛ, 'unɛ nɪv ɛ'o 'le -a'ba -pɔlv "we-e 'srɛɛ'ɛ "yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'le, "nyinynidɪ -ke dɪ nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi, -a -kɪ ɪ 'tɔ nɪv, 'le, ɔ-bɔ -Lagɔ 'bhle'a tinɪɛ'ɛ "lru kwa, -a 'ke ɔ bɔbɔ -ka -zɛgɛka.

XV 'Ka-a ɔ-bɔ Zezii Kliisɪ nɪ'a dɪ 'ɪn-ɪ nɪ'o, 'ɔ

'sana 'mυ nyunyu -ke -Lago 'ye -ybhε 'le un 'ye titelre bhla. 'Bho titesua'a -nɔɔ 'yi, un 'naa 'ko-o 'ɔ wlu 'yi tenyi. 'E dɪ Zezii 'mε'o, 'le, nyu -yu ɔ 'la'a un 'ke 'ɔ nυ 'du, ɔ 'ke υ zetie 'le 'wa 'nyinynidɪ 'mυ, 'le, 'kɔgwɛtɪnɪɛzεε -Lago 'du 'υ wɔn 'muti, un 'ke ε 'ye.

XVI A -gblee, -bho nyɔ -nɪ 'kmυ 'mυ, -bho ɔ 'mε 'wla, -ka 'ɔ 'wɔkamυ 'ka 'ɔ -kɔkɔɪ 'mυti'gbɪgble, -bho ɔ 'si -kaa 'nynɪ, ɔ-ɔ 'mε-ɔ, 'le, -ka ɔ 'lε'ε 'tɪn, un-υ 'gble 'ɪ -kaa. 'Kla -ko? **XVII** -Bho ɔ -see 'mε ke a, un se 'bhεε un 'ke ɪ 'gble. -Bho ɔ 'mε-ɔ ɔ, 'lemnɪ, un 'bhεε'o un 'ke ɪ li'tυ. **XVIII** -A yibo'o-o -lɛε na, -bho nyu -ka tite-e bhla, nymɔ-ɔ 'wlε'ε ti -kpayɪ. 'E dɪ, -da -Lago -ke *Izrayεɛɪkɔmυ 'ka -antanyɪtite bhla, nmi'a nymɔ 'ye ti'wlε-ε 'le ε 'ke titezεε 'du. **XIX** A -gblee, gba -Lago 'nyɪ'a Moyiizɪ -benyi, ɔ 'ke Izrayεɛɪkɔmυ po, ɔ zɪza 'nɪ-ɪ gbo 'wee 'bho 'wa 'yigbeyi 'le ɔ 'ye υ 'tmυυ. ɔ nυ'a -kaa a, 'le, -bhliiyreetɪ -ke -vaki un 'lbha'a, 'ya nymɔ -ke 'ni, ɔ 'ye ɪ 'mυ'luo, ɔ 'ye ɪ zizia. -Lolotu un-υ 'la'a isɔpυ, ɔ 'ye 'le 'ε 'mɪnɪ 'yi wli 'we'a nanizanɪ tɪsɪsan 'le ɔ 'ye ε 'le nymɔnɪ 'mɪε kɔ 'sma, 'le ɔ 'ye ε nyunyu -ke -Lago'ɔ gba'a 'bɔgυ 'mυ gba. **XX** ɔ -nɪ'a -kaa nɔnamυ, 'le ɔ na: -Ybhεybhεtite a -ke -Lago bhla'a a, 'ε nymɔ-ɔ 'wlε-ε'ε ti, 'unne 'ka-a! ε-be tite 'mɪε, a 'du ε 'yrili! **XXI** -Ka nymɔ 'wlε-ε'ε ti 'le ε-be tite 'mɪε 'ye'a -bhɛ, 'ka-a ɔ 'luo'o nymɔ 'mυ -nɔɔ -lɛε ti, 'le, li un-υ bɔbɔ nɪ'a -Lago, ɪ -ke 'ɔ -dena, ɔ 'ye ɪ ε 'mυ gba -lɛε. **XXII** ɔ-υ Izrayεɛɪkɔmυ 'mɪnυ, 'le 'wa gba 'li, li nyɔ'ɔ *'saa -nɪ -nɪ'a nymɔ li 'bho -Lago'ɔ 'yigbeyi, ɪ se 'yi-die. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mυ'a dɪ, -bho ɔ 'ke nyɔ'ɔ 'nyinynidɪ'a dɪ 'bhɔ, nymɔ-ɔ

'wleε'ε ti -antanyɪ ke-ɔ 'le ɔ-ɔ 'bho'o.

**Zezii'a 'mεmεε-ε 'pυvη'o nyunyū 'bho -Lagɔ'ɔ
'yigbeyi*

XXIII A 'ye li-ɔ, 'lotv'a "nynuu-a, -ka -benyɪ'a -Lagɔ'ɔ bubɔsv 'mne "du'a 'ɔ bubɔsvzεgε'ε 'yitigvɔgɔε, a'ba "bhi yibo nɪ-o'o. ε -nɪ'a -kaa 'mυ a, 'ε bubɔsvtu 'mne -se -bhla 'ε -zεgεnε -ko. *Lagɔ'ɔ gba *Moyiizɪ pɔ'a nyv -benyɪ, -ka ɪ 'lε'ε, 'ka-a vη-v *saa nɪ nɪ'e 'wa lɪ li. -Yε 'ma-a 'ɔ bubɔzεgε, 'sraga "we vη-v za'a -benyɪ, ɪ se lε wɔn 'bhle 'ε damv. 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mυ'a dɪ, *Zezii *Kliisɪ nυ'o 'ɔ "bhuo *'sragalε 'mυ. XXIV A -gblee, *gbedeti nyunyū-u pɔ'a, -ε -ke -Lagɔ'ɔ -dena -nɪ'a 'le yaku 'li gvɔ'ɔ 'yiti, 'le 'ε 'limv *Lagɔ'ɔ 'sragazamv -lrvv-v pa'o 'le vη-v nυ'o 'wa lbhv. Zezii Kliisɪ -mnɔɔ ɔ, 'nɔɔ -Lagɔ'ɔ "bhuo -nɪ'a yaku 'li 'tɪn, 'le-e ɔ -yε nɔ'o 'le ɔ-ɔ bhade 'nɔ li -zɔɔ -a'ba dɪ. XXV 'Le zvn''o zvn 'li, -Lagɔ'ɔ -dena'a -da 'saa'a li tenyɪ, -ka -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba-a pa'a 'le kpε -lue 'le ɔ-ɔ za'a nmi'a nymɔ -Lagɔ'ɔ 'sraga 'mυ a, Zezii Kliisɪ -see -kaa nυ. ɔ 'ka -Lagɔ gbo mu 'le yaku 'li a, kpε -lue 'tɪn'a "sε 'ɔ nymɔ 'wla -nɪ'e ti 'le ɔ 'ye 'mε -a'ba 'sragalε'ε kamv. ɔ-bɔ -Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba 'mnɔ, ɔ-ɔ 'za-a -Lagɔ'ɔ 'sraga -zɔɔ. 'Bho Zezii -mnɔɔ'ɔ damv, ɔ -see 'ɔ "bhuo "yiti"tayi ɔ 'ke 'mε kpε'ε -dadudu. XXVI -Bho ɔ nυ 'kɪ -kaa a, -ε 'wlv'a 'bho 'kmυ'a tiyanamv, -ε bhla'a -zɪan "kpi, ɔ-ɔ 'ye 'kɪ-ɪ 'kle 'ye -mυ 'yɾεlε! ε -nɪ'a -kaa 'mυ a, kpε -lue 'tɪn'a "sε ɔ 'mε -nɪ'o -a'ba 'sragalε'ε kamv. A -gblee, *-lebhɔɔnɔɔ -ke 'li -a -nɪ'a 'traamv, 'bho-o ɔ -yi -nɪ'e 'nɔɔ 'kmυ 'mυ, ɔ 'ye 'ɔ "bhuo "yiti"tayi,

nyu 'ye o 'lbha, 'o nymo 'ye ti'wla 'le o 'ye 'me,
 'le, "nyinyinidi -a-bu nyunyu-u nu'a 'bho -Lago'o
 'yigbeyi, o 'ke 'ya di 'bho. XXVII-XXVIII -Ka nyu-o
 'me ni'a kpe -lue 'le -Lago'o -zige-e fuo 'no won,
 'ka-a Zezii Kliisi "du'o nyunyu'a "nyinyinidi'a di
 'le o 'ye 'me kpe -lue. O-o 'ye-e le -yi -mu. -
 Bho o yi le a, e -se 'to o 'ke nyu zeti 'le 'wa
 "nyinyinidi 'mu -ko. O-o yi-o'o, 'le, nyu o zeti'a
 'le i mu, -v "du 'e di -v fuo 'no won 'le 'buba
 'mu, "kɔgwɛtinɛzɛɛ o "nyi 'v a, e 'ke v 'mu 'yi
 'le e 'ke ti'piple.

X

^I A -gblee, 'lotu'a "nyuu-a, gba -Lago -zi -ni'a
 Moyizi 'mu -benyi, 'le o 'ye 'i nyunyu po, -zɛɛ
 o -ni'a 'traamu -amu "lrulinɔnamu 'le Zezii 'mu,
 'ya "yitigɔɔle mo'o. O "bhuo -see i-bi gba 'mni
 'mu -zi -ni 'le o 'ke e-e nu. I-bi 'mni, i-i 'tmu-o
 nyu, un 'ke 'sraga -za zun'o zun 'li 'le -Lago 'ke
 'wa "nyinyinidi'a di 'bho. U-bu nyu-v 'bo'o ti, un
 -ke o 'ke -kaa "yi'sisri, 'o bubɔsu 'mne e, e 'bhɛɛ
 e 'ke v li'saa 'ni 'bho 'o "yigbeyi? -Gba! ^{II} -Bho e
 'bhɛɛ 'ki le e, 'wa "nyinyinidi-i gwɛ 'ko-o 'bho 'o
 "yigbeyi ti "fta, 'le, -ka 'wa -pɔlu 'srɛɛ'e "yi 'bho
 'o "yigbeyi, un-v yibo 'ni 'ko. 'E di un 'ke 'ki i-bi
 'sraga 'mni'a -zazadi 'bho. ^{III-IV} A -gblee, -bho nyu
 "bhlu i 'muti a, -bhliigblo "we -ke -vaki un-v za'a
 'sraga 'mu, 'ya nymo se 'bhɛɛ, e 'ke nyu zeti 'le
 'wa "nyinyinidi 'mu. 'Wa "nyinyinidi un-v nu'a
 a, 'wa 'o bubɔsu 'mne, 'inne popo 'ni v 'gwɛti
 zun'o zun 'li.

^V I-bi 'sraga 'mni, i se le won 'bhle tenyi'a di,
 Zezii Kliisi 'ka 'noo 'kmu 'mu yi, 'e kamu o nu'o

-Lago -bodɪ:

-In -see ti'bo, 'in 'ke nmi -ke li -lru 'sraga 'mu -za, -a'a dɪ. 'Mna-a'a 'bhuo -in -nɪ'e lbhonamu 'le 'in 'ke -inmu 'an 'bhuo -jeyi 'nyɪ.

^{VI} Nmi un-u za nɪ'a -a'a 'sraga a, un-u po'a 'yri 'le ɪ-ɪ gwɛ'ɛ -kun, 'ya nu -inmu 'tu. -In 'ke nyunyu'a 'nyinynidɪ'a dɪ 'bho'ɔ dɪ, nmi -yɪ un-u za nɪ nɪ'a -a'a 'sraga, 'ya nu -inmu 'tu -lrɛɛ. -In 'bo-ɔ ti nyɪ 'ke -inmu 'bho 'du. ^{VII} 'Ka-a ɪ -nɪ'e 'mu'a dɪ, 'in nu'o: 'An -tita -Lago, 'inmɔ 'ka-a! 'In-ɪ yi-o'o 'in 'ke -a'a 'gwɪɔdɪ nu. 'Ka-a 'an 'kpidɪ 'cni-ɛ'o 'le -a'a 'boɔv 'li.

^{VIII} A -gblee, -ka -Lago -see'a 'sraga'o 'sraga ti'bo, Zezii -zɪ 'ɪ -kaa 'mu. -Lago'ɔ gba ɔ 'nyɪ'a Moyiɪzɪ, -ka ɪ nu'a nyɪ -za 'sraga 'mni, a yibo nɪ-o'o. ɛ -nɪ'a -kaa 'mu a, -ka ɪ-bɪ 'sraga 'mni'a nu'a -Lago 'tu, Zezii -zɪ 'ɪ-ɪ 'mu. ɔ gwɛ'ɛ 'ya 'muɛɛɛ 'yi 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lrɛɛ kɔ. ^{IX} 'Le ɔ na ɔ-ɔ yi-o'o 'nɔɔ 'kmu 'mu ɔ 'ke -Lago'ɔ 'gwɪɔdɪ nu, 'inne 'mo-o, ɔ 'ke ɔ 'bhuo ɔ -jeyi 'nyɪ -ka 'sragamuɔzale. 'ɔ wlu ɔ -za'a -laa 'mu, 'inne -to'o na, 'sraga un-u za'a -benyɪ, -Lago na 'ya litu 'kpa-a 'plɪ. Zezii Kliisɪ'a nymɔ-ɔ 'wla'a ti 'bho 'ɔ 'menamu, 'ɛ 'sragatu zizia 'nɪ 'yi. ^X -Ka Zezii Kliisɪ 'mno 'nyɪ'a 'ɔ 'bhuo -Lago -jeyi kpe -lue 'tɪn -ka 'sragamuɔzale, 'le ɔ -see'a 'to 'bho le -mu yi, 'ɔ 'gwɪɔdɪ ma'a dɪ, -a'ba 'nyinynidɪ -gwɛ'ɛ 'bho 'ɔ 'yigbeyi ti 'le -a *'saa'a li. 'Sraga -lru'a dɪ se 'to -amu 'yi' sri.

^{XI} A -gblee, 'lotu'a 'nynuu-a, nyɔ'o nyɔ-ɔ 'ma-a -Lago'ɔ 'sragazayi, ɔ-ɔ 'nyna-a lisaada yayi ti zɔ'o zɔ 'le ɔ-ɔ nu'o 'ɔ lbhu. ɪ-bɪ 'sraga 'mni, 'unni ɔ-ɔ za'a 'yɛɛɛ 'le ɪ se 'bhɛɛ, ɪ 'ke nyɔ zetie 'le 'ɔ

"nyinyinidɪ 'mʊ. XII-XIII Zezii Kliisi -mɔɔ ɔ, -Lago 'ke nyɔ'a "nyinyinidɪ'a dɪ 'bhɔ'ɔ kamʊ, ɔ "nyɪ -nɪ 'nɔ 'ɔ "bhuo -jeyi kpɛ -lue 'tɪn -ka 'sragamɔzale. ɔ nʊ'a -kaa a, 'le ɔ 'ye 'bho -Lago'ɔ "trolli mu 'le yaku 'li. ɔ 'sraga 'mnɛ, 'ɛ wɔnkue -see "tiinamu 'bhle yi. ɛ-ɛ 'ye-e nyɔ -kpa -mʊ "kɔmʊ. 'Traamu -bhla a, 'le yaku 'mnɛ 'li, 'le-e ɔ -nɪ'o 'le ɔ -ke -Lago -kɔ'ɔ lɪ 'wee, 'le, -da -Lago 'kɔ ɔ 'ɔ tʊ'a nyɔ wɔnzi -nɪ, 'le 'ɛ "yri'a 'bɪ 'ka 'wɔɔ, ɔ-ɔ fuo 'nɛ wɔn. XIV A -gblee, 'ɔ 'sraga -lue 'tɪn 'mnɛ, 'ɪnnɛ 'saa'a 'ɔ nyɔ li 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi 'le ɛ 'ye ʊ kpɔ -ɔɛ 'ɔ nyɔ'a kamʊ, 'le, 'ɛ dɪ, ʊn -ke -Lago "sisri'e "yi -ka -zɛgɛka 'le ɛ 'ke "kɔgwɛka -nɪ. XV *-Lago'ɔ Lisaazuzu'a "bhuo-o 'wɔɔn-ɔ ɪ-bɪ wlu 'mnɪ "kpi. 'ɛ dɪ ɔ nʊ'o:

XVI -A'ba -Kɔyi -Lago na: 'An nyɔ 'naa'a-a 'an wlu "yi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mʊ a, 'ɪn -ke ʊn-ʊ 'ye-e *titelre -bhla -mʊ. -Bho 'ɪn -ke ʊn bhɛ ɛ, ɛ 'ɪn-ɪ 'ye'a -nʊ mʊ, 'ɪnnɛ 'ka-a: 'An "bhuo-o 'ye-e 'an wlu 'le 'wa -pɔɔ 'zɔ -pɔ -mʊ. 'ɛ dɪ ʊn -see ɪ 'mate yi. XVII ɔ 'lɛ'ɛ -kaa, 'le ɔ 'ye 'bho wlu -lɛɛ kɔ 'le ɔ na: 'ɪn-ɪ 'ye-e 'wa "nyinyinidɪ'a dɪ 'bhɔ -mʊ 'le 'ɪn 'ke 'ya dɪ 'mate.

XVIII A -gblee, 'lotʊ'a "nynuu-a, -bho -a'ba "nyinyinidɪ -gwɛ 'tɔ -kaa 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi ti 'le, 'sraga -lɛɛ'ɛ dɪ "sri -amu "yi 'nɪ?

A kpɔn -Lagɔwlu ti -gli

XIX 'An 'lotʊ'a "nynuu-a, -a'ba "nyinyinidɪ'a "lru "yi *Zezii'a nymɔ 'wla'a ti 'le ɔ 'ye 'mɛ'ɛ dɪ, -a'ba -pɔɔ 'bhɛɛ'o ɛ 'ke 'tɔ ti-gwɛ 'le -a -ke -Lago 'ke "yi"sisri. XX A -gblee, zɔ -ke ti Zezii

'mε -nɪ'a 'bho nyɔyɪrɪlbhaatu 'yɪrɪ, 'yɪrɪε "zize'a -Lagɔ'ɔ lisaadaklagba 'yi, ε-ge-ε'ε-ε 'fɔtɪ 'sɔn 'mɪ. 'Inne tɔ'o -ka -a'ba 'wee 'bhεε'ε 'tɔ -a 'ke -Lagɔ gbo yi 'le -a -ke ɔ 'ke 'yi''sisri. Zezii *Kliisɪ'a 'bhuo 'mɪ -a 'bhεε -nɪ nε'o. **XXI** -A-bɪ 'ma-a -Lagɔ'ɔ -gɪɪgbawɔnyɪ'a nyɔ, 'ɪnnɔ 'mo-o -a'ba *'sragazayiklagba. 'Inno bhade'e -Lagɔ li -a'ba dɪ. **XXII** -Lagɔ'ɔ 'sragazamɪ -nɪ'a -benyɪ, 'le 'wa gba 'li, -ka ɔn-ɔ gbo 'ɔ nmi'a nymɔ 'mɪ 'le ɔn-ɔ lre'a 'nizεε 'le ɔn 'ke *li'saa 'bho 'ɔ 'yigbeyi, Zezii'a nymɔ-ɔ 'wla'a ti 'le ɔ 'ye'a 'mε, 'ka-a ε zetie'e -amɪ 'le -a'ba 'nyinyɪnɪdɪ 'mɪ 'le -a 'ye *batizee-ε. 'Le, -ka -a'ba -pɔɔɔ 'srεε'ε 'yi 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -a yibo nɪ'o. 'ε dɪ, -a'ba -pɔɔɔ'a 'gble-ε 'tɔ 'mɪ -le! -A de ɔ 'gwli -a'ba -pɔɔɔ'a klε ti, 'le -a 'ke ɔ 'srii 'kɔmɪ. **XXIII** Lε''o lε ɔ 'du'a -amɪ wɔn 'mɪti, -a 'de-e 'gwli na, ɔ-ɔ 'ye -ε -amɪ 'nyɪ -mɪ. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mɪ'a dɪ, -a'ba -pɔɔɔ'a 'kɔɔɔ -le 'bho ɔ 'kpi! -Bho -a -ka nyɔ-ɔ 'tmɪɪ na 'ɪnnɔ 'mo-o -a'ba -pɔɔɔ'a 'yideyi a, 'kɪ'a -wa -amɪ 'yiti -le! **XXIV** -A 'dudu 'yrili -a 'ke 'kɪ 'yipopo 'le -a 'ke dɪ kɪkma 'kɔmɪ 'le -a 'ke -zεε'ε nɪnɪ'a 'kpa 'yi ku. **XXV** -Ka -a gbɔɔ'a 'lru 'kɔmɪ, -a'ba 'bhɔ 'ε dɪ -le! Nyɔ-ɔ'a 'wɔn ɔn 'ke yi, -a'ba nɪ 'wa ka -le! -A yi -zɔɔ 'le -a 'ke 'kɪ 'yipopo 'bho -Lagɔjeyi! 'Ka-a -nmɔ'ɔ 'yrili. -Ka -a'ba -Kɔyi Zezii Kliisɪ'a leyinɔɔ 'kɔɔ'ɔ gbo, a'ba 'bhi yibo nɪ-o'o. 'ε dɪ 'ɪn-ɪ pɔ'o -kaa amɪ 'kɪ 'yi -lrεε.

XXVI A -gblee, 'lotɔ'a 'nynuu-a, -abɔ-ɔ 'mo-o -Lagɔ'ɔ -ziadɪ'a yibomɪ. 'ε -nɪ'a 'tɔ -kaa 'mɪ, -bho -a'ba 'klumɪ'a nyɔ -lue -tbhε nɔ 'kɪ 'kpi, lε-ε 'ma-a 'nyinyɪnɪlε ɔ yibo 'ka see, -bho ɔ -ka 'kɪ ε-ε nɪ dɪgbleka, 'sraga -ε 'ka 'tɔ -zε 'le -Lagɔ

'ka ɔ 'nyinyidɪ'a dɪ 'bho, ɛ se -nɪ. **XXVII** -Bho nyɔ nu 'kɪ -kaa a, -sɪanyɪ 'ke ɔ 'kɪ 'lbha mo'o, -ɛkedɪmaa, -Lagɔ-ɔ 'ye ɔ 'kɪ-t dɪ -kpɔn -mɔ. - Ka nɛgbaaklagba'a -sisia ku'a wɔn tenyɪ, nyɔ-ɔ 'ma-a ɔ wlu'a 'yinaamɔ, 'ka-a ɔ -zigle-e 'ye wɔn-ku mɔ 'bho 'wa 'kpi. **XXVIII** A'ba 'bhi yibo'o-o na, *gba -Lagɔ -zi -nɪ'a *Moyiizɪ 'mɔ, ɔ po'a *Izrayɛɛlɪkɔmɔ, -bho 'wa nyɔ ɛ 'ya tolu 'mɔ, 'le nyɔ 'sɔn, nyɔ tan 'ke ɔ 'ye, dɪ ɔ nu'a 'le ɔn 'ke ɪ 'mɔ-za 'bho -zigletumɔ wɔnyɪ a, 'wa 'ye 'tɔ ɔ ngaze, ɔn-ɔ 'lbho -ɔ'o katii, ɔ-ɔ 'mɛ'o. **XXIX** Nyɔ -yɔ ɛɛ Moyiizɪ'a gba 'mɔ, -bho ɔbɔ-ɔ'ɔ nɛ -nɪ -kaa 'mɔ 'le, -bho -a'ba nyɔ -see 'kɪ -Lagɔ'ɔ 'yu lɛ 'la 'le ɔ 'ke ɔ 'kpi-tbɛ 'kɪ 'le, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti -ɛ -ke 'lru 'yi nyɔ -ke -Lagɔ -ybɛ'ɛ, ɛ-bɛ nymɔ-ɔ zɛtie 'nɔ 'le ɔ 'nyinyidɪ 'mɔ 'bho -Lagɔ'ɔ 'yigbeyi, -bho ɔ -see ɛ 'kɪ lɛ 'la 'le, 'le *-Lagɔ'ɔ Lisaa-zuzu nu ɔ -zɛɛ 'lruɪ, -bho ɔ -see ɔ 'kɪ lɛ 'la -lɛɛ 'le, 'kle ɔ nyɔtu-u yi 'ka 'ye mɔ, a-a popo-o 'gwɔɪti na, ɛ-ɛ 'ye 'kɪ-t wɔn'yɔɔ -mɔ'a? ɛ -see Moyiizɪ'a gba'a 'mɔɛmɔ'a nɛ wɔn 'mɔti-zi yi 'kɪ? **XXX** A -gblee, ɪ 'cnɪ-ɛ'ɛ-ɛ 'le -Lagɔ'ɔ 'bɔgɔ 'li na: -A'ba -Kɔyi -Lagɔ na: 'Inmɔ 'ke kpa -za, 'ɪnmɔ 'ye 'an nyɔ'a kpa nyɔ 'kpi -za -nɪ mɔ. 'Ka-a ɔ 'lɛ'o. 'Le dɪ ɔ -za'a 'mɔ, -abɔ 'de-e 'gwɪli na, ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nu -mɔ. 'Le ɔ 'ye wlu'a 'sɔnnɛ 'mɔ-za 'le ɔ na: 'Inmɔ nyɔ'a -Kɔyi -Lagɔ-ɔ 'ye-e 'an nyɔ -zigle -tu -mɔ. **XXXI** 'In-t 'wɪ -ɪ amɔ 'yiti, -Lagɔ 'bhle'a wɔnkɛ 'bho lɛ'o lɛ 'kpi, -bho ɔ -kpɔn nyɔ dɪ 'le, ɔ-bɔ nyɔ 'mɔ'ɔ 'kleyɛɛ -see -kaa 'ka 'yi -zi yi? 'ɛ dɪ a'ba -tbɛ a'ba *Pɔɔnyɪ Zezii 'kpi -le!

XXXII 'An 'lotɔ'a 'nynuu-a, -da a 'wɔn -nɪ'a -Lagɔwlu 'mɔti -tanyɪ, a popo 'bho'a dɪ 'gwɔɪti!

ε-βε -νωο 'mnε ti, a 'ye-e 'ε dι 'kle tenyι 'le a 'ye "gwli-ku, 'le 'kleyεε 'mnε -see amυ λε "yi -za. **XXXIII** 'Le a'ba "klumυ a, υn 'lbhaa'a-a tolv dι "yi 'bho nyυ "we'a "yigbeyi, 'le υn 'ye υ 'kleyεε "kpi -ya. Nyυ -lrvυ -yυ υn nυ'a -kaa, a -see 'le 'wa lemυ 'wlv. **XXXIV** Nyυ υn po'a -jie 'mυ Zezii'a dι, a 'ye-e 'wa ngaze. -Da υn "luo'a a'ba -kαkαli 'mυ -glaka, a "tayi 'nι-ι "yiti 'le 'bubba 'mυ. -Ekedιmaa, "kαgwletιnιεζεε a 'ye'a a, ε 'bhle-e 'nynι tenyι 'le ε 'ye λε"ο λε -zi.

XXXV 'Ka-a ε -nι'e 'mυ'a dι, -Lagο'ο "gwlideε -ke 'li a -de'a ti, a "du ε "yrili "kαmυ! 'ε dι ο-ο 'ye amυ -ζεεε 'lruli-nυ mυ. **XXXVI** ε -nmο'ο-ο "yrili 'le a 'ke 'kpa "yi ku, a 'ke ε -nynia. 'Inne nυ'ο -Lagο 'tv. -Bho a nυ -kaa a, 'lemnυ li ο "du'a amυ wαn 'mυti, ο-ο "nyι 'ι amυ-ε. **XXXVII** A -gblee, 'ε dι ο nυ'ο:

'Le -νωο gbε 'li, *'an 'Bhozayi -ο 'pυυn'a nyυ, -ο 'ka yi, a -nι'a wαnfuonamυ, ο-ο 'ye-e -yi -mυ. 'O yiyia -see 'mυ-gwle yi. **XXXVIII** Nyο -yο de'a 'nmmο -Lagο "gwli, 'unno 'mo-ο "yisεεyi 'bho 'an "yigbeyi 'le ο-ο 'ye'e "kαgwletιnιεζεε. ε -nι'a -kaa 'mυ a, nyο -yο 'bhο'ο 'an "gwlideε'ε dι 'ο nyοtu'a nυ 'unmυ 'tv.

'Ka-a -Lagο 'λε'ο. **XXXIX** 'An 'lotυ'a "nynυu-a, nyυ -yυ 'bhο'ο -Lagο'ο "gwli dedι, -υ "du 'ε dι -υ 'ye'a 'mε mυ 'bho 'ο "yigbeyi, 'ιn yibo'ο-ο na, -aby -see 'le 'wa "klumυ -nι yi. -Abυ-υ 'ye -ο "gwli-de -mυ "kαmυ, 'le, 'pυnpυan -a 'ye'a a, ε 'ke -amυ 'mυ "yi 'le ε 'ke ti'pυple.

XI

Leele 'mo-o -Lago'c 'gwlideε'ε?

^I Leele nyo 'ke 'gwlideε 'la'a? A 'ye li-c, le nyo -see'a 'ye, -bho c -de ne -pɔɔɔ 'yi, -bho c yibo na, ε -nɪ'e-e ti, c-c 'ye -ε 'ye -mυ 'wla, c 'de-e 'gwli. ^{II} -Lago'c nyu-u -nɪ'a ti -benyɪ, 'wa 'c 'gwlideε'ε dɪ c 'wɔɔɔn 'nυ 'kpi. ^{III} -A 'de -c 'gwli'a dɪ, -a yibo'o gbaa, 'c wɔɔnmɔwlu nυ'o 'bhɪɔkpa -ke yaku -nɪ ti, 'le 'ε lɛtu 'ye -nυ-ε. Lɪ -a -nɪ'a 'traamu 'nɔɔ 'kmυ 'mυ liyenamu, ε-ε tɔ-o'o na, lɪ-ɪ se'a ti-nɪ, nyo'c 'ye'a li, 'le 'c wlu 'mυ c -ya -nɪ 'nɪ ti.

^{IV} A -gblee, nyo -Lago -ya'a ti -antanyɪ, 'c 'yu *Abɛɪ 'de-e c-bɔ -Lago 'gwli'a dɪ, lɪ c -za'a 'sraga 'mυ c -bodɪ, ɪ nυ 'c 'tɔ 'le ɪ 'ye 'c 'lotɔ'a 'yu *Kayɪnɪ'a nɪ -zi. C 'de -c 'gwli'a kamu c nυ'o, c 'srɛɛ'ε-ε 'yi 'bho 'c 'yigbeyi. 'Bho 'ε lemυ, c -see 'c 'sraga 'jni. 'Inne tɔ'o -lrɛɛke na, c 'srɛɛ'ε-ε 'yi 'bho 'c 'yigbeyi. C-bɔ Abɛɪ 'mnɔ, -ka c 'mɛ'ε see, -a yibo nɪ-o'o. ε -nɪ'a -kaa 'mυ a, -ka c de'a -Lago 'gwli, ε-ε tɔ'c -amu-ε na, -abu 'ke c -kaa 'gwlide mo'o -lrɛɛ.

^V -Ka -lue 'mnɔ, 'ka-a Enɔkɪ de'e -Lago 'gwli. -Da 'c 'wɪ nynɪ'a 'le c 'ke 'bhɪɔkpa -nɛɛ 'kpi 'wɔ, c -see 'mɛ. C 'de -c 'gwli'a dɪ c 'luo 'nɔ 'mυ, 'le, 'nɔɔ c -nɪ'a 'le yaku 'li, c 'ye c 'le tide. -ε 'wɔ'a 'bho -nɔɔ 'mnɛ 'li, nyo -see c 'ye 'tɔ 'bho le. A -gblee, 'c 'kpidɪ 'cnɪ-ε'ε-ε 'le -Lago'c 'bɔɔɔ 'li na, 'c kpli 'nυ-o -Lago 'tɔ. 'ɪn-ɪ 'tmɔɔ'o amυ-ε, 'ε kamu c 'luo 'nɔ 'mυ. ^{VI} Kɪn, -ziadt mo'o. -Bho nyo -see -Lago 'gwlide, 'c kpli se 'bhɛɛ, ɪ 'ke c 'tɔ nυ. A -gblee, nyo-c 'bɔ'c ti c 'ke *-Lago wɔn gbo po, c 'wɔn na, c -nɪ'e-e ti -ziaka, 'le, nyu-u 'bɔ'c ti un -ke c 'ke 'yi' 'sisri, c-c nυ 'u -zɛɛɛ 'lruli.

VII 'Ka-a *Nɔɛ de 'ɔ 'gwli -lrɛɛ'ɛ dɪ, dɪ-ɪ 'ye'a -zi mɔ 'wla, ɔ 'tmɔɔ 'nɪ 'nɔ ɔ, ɔ 'du'o 'bho 'ɔ wlu, 'le ɔ 'ye batooklagba -lue kɔ. 'Le 'ɛ 'li ɔ -ke 'ɔ nyɔ -mɛɛsɔn 'kpa'o, 'le, 'ni-i -zi'a lɪ 'wee 'kpi, ɛ -see ɔ li'tɔ 'le ɔn 'ye 'pɔn. Dɪ ɔ nɔ'a -laa, nyɔ 'ni 'lbha'a, -ɔ 'mɛ'ɛ, 'innɪ -tɔ'ɔ na, 'wa kpli -nyni'e-e 'yrili. 'ɔ 'gwlideɛ 'mnɛ'ɛ dɪ ɔ 'du'o 'yisrɛɛyi 'bho 'ɔ 'yigbeyi.

VIII 'Ka-a -a'ba 'na *Ablaamɔ'a dɪ -nɪ'e 'mɔ -lrɛɛ. 'ɔ 'de-e -Lagɔ 'gwli'a dɪ, 'bhɔkpa ɔ 'du 'ɔ wɔn 'mɔti, ɔ lbho 'ɔ 'le 'ɛ 'kpi, ɔ -see 'bho 'ɔ wlu -za. 'ɔ nɔ'a -kaa, ɔ 'tayi'e-e 'ɔ 'bhlibhɔkpa 'yiti, 'le, 'nɔɔ ɔ se'a yibo, ɔ 'ye 'le'a -jeyi 'kpa. IX 'ɔ nyni'a 'le 'bhɔkpa 'mnɛ 'kpi, ɔ -see 'ɔ 'bhuo 'ɛ -yowli 'mɔ nɔ. 'ɔ kɔɔ'ɔ-ɔ 'lkpayi 'le 'bɪ 'mnɪ 'yi. *Gbedeti'a 'zɔ-ɔ 'mɔ-o 'ɔ -dena 'le ɔ -ke ɛ-ɛ 'yeye'e ti. 'ɔ 'yu *Izaakɪ -ke 'ɔ 'yu 'mnɔ'ɔ 'yu *Zakɔɔpɔ, -Lagɔ 'du'a 'bhɔkpa 'mnɛ wɔn 'mɔti -lrɛɛ, ɪ-bɪ gbedeti 'mnɪ'a 'zɔ-ɔ 'mɔ-o 'wa -dena -lrɛɛ. X A -gblee, Ablaamɔ 'ka -kaa nɔ a, ɛ -se bhuhuyiti -ko. 'Kɔgwɛgwɔkɔlagba -Lagɔ'ɔ 'bhuo pɔ'a, -ɛ -ke 'li ɔ-ɔ 'ye'a -de mɔ, 'innɛ 'ɔ 'yri -nɪ'e li. XI 'Ka-a ɔ de'e 'gwli'a dɪ ɔ 'wɔ'o 'yu. -Lagɔ 'ka, ɔ-ɔ 'ye-e 'yu 'wɔ -mɔ, nɔ a, ɔ nɛ-o'o see. 'ɔ nynɔ Salaa'a 'bhuo 'jra-a -budu 'zɔ. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, ɔ 'de-e 'gwli na, dɪ -Lagɔ -za'a 'mɔ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ -nɔ -mɔ. ɔn -nɪ 'sɔn, 'wa 'gwlideɛ 'mnɛ, 'innɛ pɔ 'b 'kpi 'mɔ 'le ɔn 'ye 'yu 'mnɔ 'wɔ. XII 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ, 'le Ablaamɔ nɛ'ɛ ɛ, -ɔ jra'a -budu 'zɔ, 'le ɔ 'ye nyunyu'a -gbogboyoko'a 'na 'du. -Lagɔ'ɔ 'bhuo-o 'tmɔɔ nɔ'o na, -ka 'cɔdri -ke 'tɔnniwɔnli'a -bɪsɪ -die'a 'mɔ, 'ka-a 'ɔ 'nynuu'a 'nynuu-u 'ye 'mɔ-die mɔ, 'le 'ɔ wlu 'mnɛ'ɛ 'yri'a 'bɪ 'ye 'ye-ɛ.

XIII Ablaamu-e 'o "yu Izaaku -ke 'o "yu'a "yu Zakooɔɔ 'mɔv, un 'de-e -Lago "gwli "komv 'le 'wa 'menamv 'ye nyini. Lɪ ɔ "du 'v wɔn 'muti, un -see ɪ 'ye -ka -zegɛka. Un yibo'o-o na ɔ-ɔ 'ye -ɪ v "nyɪ -mɔv 'wla 'le un 'ye 'ya 'bɔbɔa li. Un yibo'o-o na 'lɪkpamv un "du'o 'nɔɔ 'kmv 'mɔv. XIV-Bho un 'lɛ -kaa, ɛ-ɛ tɔ-o'o gbaa na, 'wa "bhlizɛɛɛ'ɛ dɪ un-v zi'o. XV 'Bhlɪkpa -yɛ -ke "kpi un-v 'wlv'a 'nɔɔ 'kmv 'mɔv, ɛ -se -mɛɛɛ'ɛ dɪ un-v popo 'gwlvɪti 'nɪ -ko. -Bho un -ka 'kɪ 'ɛ dɪ 'gwlvɪti-ipopo a, un 'bhɛɛ 'ko-o'o un 'ke 'kɪ 'nɔɔ 'ɛ "kpi le yi. XVI-Ziadɪ mo'o! -Bho nyɔ -gbv nɛ ya a, 'wa -dena -nɪ'a 'le yaku 'li, -ɛ -nmɔ'ɔ "yrili, -ɛ -zi'a 'nɔɔ 'kmv 'mɔv'a nɛ, 'le-e un 'bɔ'ɔ ti un 'ke mu. 'ɛ kamv -Lago'ɔ "bhuv -ke un -na'o, 'le, -ka ɔ "du'a 'wa -kɔyi, ɔ-ɔ wɛ 'ɛ wɔnti. ɔbɔ 'mɔv, -da un 'ka -de "kɔgwɛka, 'unɔv 'ye v 'bho "nyɪ mɔv 'bho 'o "troli 'le yaku 'li.

XVII-XVIII -Da -Lago 'dɪn'a Ablaamu ti, -bho 'o "gwlideɛ ku 'mɔv, ɔ 'ke ɪ yibo, 'le ɔ 'ye 'o 'tmɔv ɔ 'ke 'o "yu'a 'dɛ -lue 'sraga 'mɔv -za a, 'o "gwlideɛ -see -denɪ 'mɔv -sɔ. 'ɛ dɪ ɔ 'wɔɔn'ɔ 'o wlu. A -gblee, -Lago'ɔ "bhuv-o 'tmɔv nɔ 'ko'o see na: -A'a "yu Izaaku 'mɔv, -a'a "nynuu'a "nynuu-u 'ye "kpiti'kpukpa -nɪ mɔv. 'Bho 'ɛ lemɔv ɔ nɔv'a, ɔ -zɔ ɔ 'sraga 'mɔv, ɔ -see 'bho 'o wlu -za. ɔ 'de ɔ "gwli'a dɪ, ɔ 'wɔɔn nɛ'o. XIX-Bho Izaaku 'mɛ 'kɪ, ɔ 'de-e "gwli na -Lago-ɔ 'ye ɔ 'kɪ-ɪ glu -za -mɔv 'le 'mɛmɔv'a "klumv 'le ɔ 'ke ti-nɪ -lɛɛ. 'Innɛ 'bhle'e 'nyɪnɪ'a dɪ ɔ 'wɔn'o. A -gblee, -da Ablaamu -za 'o "yu 'gwlv gbo, ɔ 'ke ɔ 'sraga 'mɔv -za a, -Lago -za'a-a 'o "yu 'mɔv 'mɛmɛɛ'ɛ "yriɛ "yi. ɔ -zɔ 'o 'tɔ -kaa 'bho a, 'le 'o -tɪta -bodɪ, ɛ kɔɔ'ɔ-ɔ nyɔ-ɔ 'mɛ 'le ɔ 'ye glu -sɔ 'le 'mɛmɔv'a "klumv 'le ɔ 'ye

ti-ni -lɾɛɛ.

XX ɔ-bo Izaaku 'mno ɔ, ɔ 'de-e -Lago 'gwli -lɾɛɛ. 'E di ɔ -wɔnna'a ɔ 'yreeti 'son Zakɔɔpu -ke *Ezayu 'niti. ɔ 'ka -kaa nu a, ɔ 'de-e 'gwli na, di ɔ -za'a 'mu, -Lago-ɔ 'ye -i -nu -mu 'le un 'ke 'ya 'yri'a 'bi 'ye 'wla.

XXI 'Ka-a Zakɔɔpu de'e -Lago 'gwli, 'le, -da ɔ 'mɛwɪ "kɔɔ'ɔ gbo, ɔ 'ye *'Zizɛɛfu'a 'yreeti 'son 'niti-wɔnna. ɔ 'de-e -Lago 'gwli 'kɔmu'a di, ɔ-bo -Lago 'mno'ɔ wlu na ɔ 'ka 'mɛ ɛ, ɔ 'pɛɛ'ɛ ɔ -kɔɔtu 'mu 'le ɔ 'ye ɔ 'nyni 'yi'bhɛɛ.

XXII 'Ka-a 'Zizɛɛfu de 'ɔ 'gwli -lɾɛɛ. 'E di, ɔ 'ka 'mɛ, 'le ɔ 'ye ɔ 'yreeti 'tmuɔ, na, -Lago-ɔ 'ye-e u-bu *Izrayɛɛlikomu -kpa -mu zo -lue 'zo, 'le un 'ke *Eziputɪbhɪkpa "kpi 'wlu 'le un 'ke 'wa 'bhlibhɪkpa 'kpi mu. 'Inne 'bhle'e 'nyni, 'ɛ kamɔ ɔ 'tmuɔ nu'o -lɾɛɛ na, -bho un -ka 'le-e mu a, un -za ɔ 'ku glu 'le un 'ke ɔ 'le tinmaze.

XXIII -Ka -lue 'mno, 'ka-a *Moyiizi'a 'lotu -ke ɔ -tita de'e -Lago 'gwli -lɾɛɛ. ɔ 'wlu'a a, un -gbu 'no ya, ɔ -nmo'ɔ-ɔ 'yrili. 'E di un 'zize no'o 'le ɔ 'ye 'cu tan nu. Gba Eziputɪkɔmu'a 'bhɪkpayowli po'a, ɔ 'ye'a, nyukpasiyreeti 'wee *Zuifu-u 'wlu'a, nyu 'lbhu 'u, un 'ke 'mɛ, nu a, ɛ -see u -sianyɪ 'yi 'lbhaa. -Ekedɪmaa, un 'de-e 'gwli na, -Lago-ɔ 'ye-e 'wa 'yu 'puɔn -mu. 'E di un 'zize no'o. XXIV Moyiizi -mnoɔ ɔ, 'ka-a ɔbo-ɔ'ɔ 'bhuo de ɔ 'gwli -lɾɛɛ. ɔ 'bhɛ'ɛ 'yi a, ɔ -see 'ybha, Eziputɪ'a 'bhɪkpayowli'a 'yu-u 'gipo 'no ɔ, un 'ke ɔ 'wa 'yu 'la. XXV -Bho nyɔ -ni 'le 'nyinynidɪ 'mu, 'bɔbɔa ɔ-ɔ li'a, ɔ yibo'o-o na, 'ɛ -gwle 'mu. 'E di ɔ -see ti'bo, ɔ

'ke 'bhluḱpayowli 'mno'ɔ 'bhlegbo ti-de, 'le, ɔ -ke 'ɔ nyu-ɔ -se'a-a -Lago'ɔ nyu, ɔ -ke un 'ke -na, 'le ɔ 'ke -Lago'ɔ nyu 'kpi-tbɛ. -Ka -Lago'ɔ nyu -lruɔ-ɔ 'ye'a 'kle a, 'ka-a ɔ 'ybha'o ɔ 'ke 'kle 'ye -lɛɛ. **XXVI** *-Lago'ɔ 'Bhozayi -ɔ 'pɔun'a nyu, -ka ɔ 'ye'a 'kle kplokplokplo, ɔɔ -bodi, ε -nmɔ'ɔ-ɔ 'yrili ɔ 'ke -kaa 'kle 'ye. ɔ -see ti'bo ɔ 'ke Ezipuṭibhluḱpa 'kpi'a 'wliɔ -zruɔ 'mɔ po. ɔ popo'o-o -kaa 'gwliɔti, -ɛkedɔmaa, ɔ 'de-e 'gwli na, -Lago-ɔ 'ye -ɔ -zɛɛ 'lɔli-nu -mɔ.

XXVII ɔ -ke Izrayɛɛlɔkɔmɔ -lruɔ 'ka 'le Ezipuṭibhluḱpa 'kpi 'wɔ, un 'ka 'wa 'bhi'a nɛ 'kpi mu, Ezipuṭi'a 'bhluḱpayowliklagba 'po-o 'cɛ tenyɔ. ε -ni'a -kaa 'mɔ a, ɔ 'de-e -Lago 'gwli'a dɔ, ε-bɛ 'bhluḱpa 'mɛ'ɛ -yowli 'mno'ɔ -sɔanyɔ -see ɔ 'lbha 'le un 'ye 'bhluḱpa 'mɛ 'kpi 'wɔ. A -gblee, 'bho Moyiizɔ -mno'ɔ damɔ, -Lago nyɔ'ɔ 'ye'a li, ε kɔɔ'ɔ-ɔ -ka ɔ-ɔ 'ye 'ɔ li 'bho 'ɔ 'tɔli. 'ɛ dɔ ɔ 'bhle'e 'kpi 'mɔ 'le ɔ 'ye kpli 'mɔ nu. **XXVIII** -Da un -see'a -bhla 'wa 'bhli mu ke a, -Lago 'tmɔ no'o, ɔ 'ke ɔ -Boizrayɛɛlɔkɔmɔ 'tmɔ -lɛɛ, un 'ke 'bho 'wa -bidi'a -kpanɔ 'yri nmi'a nymɔ titri, 'le, -Lago gbo'a -dalbhoyi 'ye'a Ezipuṭi'kɔmɔ'a 'mɔcɔanyreetɔ 'lbha mɔ, ɔ -kaa 'wa nu li'tɔ. ɔ-bo Moyiizɔ 'mno'ɔ 'de-e -Lago 'gwli'a dɔ, -ka ɔ 'lɔ 'ɔ 'yi 'tɔn 'le ɔ 'ye -kaa nu. ε-bɛ -nɔ 'mɛ ti, 'bho-o ɔ 'du -ni'e *'Paaki'a go'ɔ 'dudua wɔn. **XXIX** ɔ -ke 'ɔ 'lotɔ'a 'nynuu 'mɔ, 'ka-a un de 'ɔ 'gwli'a dɔ, un 'ka 'wa 'bhli mu, un -ye'ɛ 'Tɔnnizana 'le ɔ 'ye ε wɔn wa 'le un 'ye 'ɛ -bɔsɔ 'kpi -na, un 'ye ε cɛ. Un zi'a a, Ezipuṭi'kɔmɔ -ni 'nu 'bɔ -plenamɔ, -ɔ 'ybha'a un 'ke ɔ 'bhle-za, 'le 'ni 'ye 'mɔwɔwla, ε 'ye ɔ 'lbha, un 'ye 'mɛ 'fɔ 'wee.

XXX U-bu Izrayeetikomub 'mnub, "sesinyub -nu'a 'le Zelikoogwlo 'mub, un 'ku v tu won 'mub lu 'le un 'ka gwlo 'mne 'mub'luo, -Lago 'tmub nub'o, komi-i -po 'ne "yrili, un 'ke e bi 'wɔ -mɛɛson ti 'le e 'ke ti'wla. ɔ 'b v -kaa 'yi a, un 'de -ɔ "gwli, 'le, -ka ɔ 'le'e 'tin, un 'ye -kaa nub 'le e 'ye ti'wla -ziaka. XXXI E-be gwlo 'mne 'mub, 'ka-a "wɔlɔnynaakpɔ un-v 'la'a Raabub de'e -Lago "gwli -lɛɛ. 'E kamub, 'Zuifotɔlɔ 'wa -lɔvɔ lbho'a, un 'ye v kpɔn -gli -Lago'ɔ nyub'a 'lru "yi 'le un 'ye v -kpa, un 'ye v -jolɔ -lɛɛ -tɔ. 'Inne 'bhle'e 'nyu'a dɔ, 'wa "bhlimub -see'a 'won un 'ke ɔ 'bho "du, -ka un 'mumɛ'e 'muti, ubv -see -kaa 'mɛ, un 'pɔn'o.

XXXII A -gblee, 'lotv'a "nynuu-a, nyv -lɔvɔ-v -sie'a 'bho, un -se -sɛ. -Bho 'in nub 'in-ɔ 'za-a *Zedeon-e, *Balaaki-e *Samusɔɔ-e, *Zefotee-e, *Daviidi-e, *Samielɔ -ke -Lagowlu'a 'mutizamub -lɔvɔ'a dɔ 'mub a, 'an "lru-u 'ne-e "bɔgɔ -nɛɛ'e 'cninamub ti, 'in -see e "yi-gwɛ yi -susueyi. XXXIII U-bu nyv 'mnub 'de-e -Lago "gwli. 'E kamub, dɔ-ɔ bhɔv 'v "kpi, un nub ɔ'o -lue -lue: Un 'lu-ɔ 'bhɔkpiyowli "we tu won 'mub, 'le un 'ye 'wa 'bhɔkpi "kpi-zi. Un -kɔ'ɔ-ɔ nyv "yisɛɛka. Lɔ -Lago "du 'v won 'muti, un 'ye-e 'ya "yri'a 'bi. 'Nɔɔ -blakpi -nu'a a, un -ke ɔ -plɛ'e 'le ɔ -see v li'tv. XXXIV Un "vuto 'nub 'le-e nɛgbaa 'mub 'le e -see v lɛ li-za -lɛɛ. 'Wa tu'a nyv-v 'bɔ'ɔ ti un 'ke v 'lbha, un 'ke 'mɛ, 'le 'wa kwa 'mub -Lago zeti nub'o. Un se 'kpi 'mub'bhle 'le ɔ 'ye ɔ v 'mub po. Tɔvɔmɔklɔgbɔ un "du'o 'tɔ, 'le, 'wa "yidedemub'a 'plan "we-e -sɔ'ɔ 'bhɔkpi'a -dadudu -lru "kpi, un 'ye ɔ tu won 'mub lu -lue -lue, 'le un 'ye ɔ tinu "fia 'wee. XXXV 'Nyubkpakpɔlɔ -mnub, un 'de-e

-Lago "gwli'a dɪ, 'wa "bhlegbo "we'a nyɔ-ɔ 'mɛ'ɛ
 ɛ, ɔ -zɔ 'ɔ glu 'le 'mɛmɔ'a "klumɔ 'le un 'ye ti-nɪ
 -lɛɛ.

ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ a, 'kleyɛɛ 'yi-e nyɔ'a -dadudu
 "kpi 'gagwloka 'le un 'ye 'mɛ. -Bho un nɔ 'kɪ na,
 un -se 'kɪ-ɪ -Lago'ɔ nyɔ -ko a, un-ɔ "tayi nɔ 'ko-
 o "yiti. 'Le ɔ-bee -mɔɔ -see ɪ 'wɔɔn. Un 'de-e
 "gwli na, -bho un 'mɛ, ɔ-ɔ 'ye -ɔ glu -za -mɔ 'le
 un 'ke tinɪɛlɛ 'ye. XXXVI Nyɔtɔɔ a, un -dri 'nɔ-
 ɔ 'nyɪ, 'le un 'ye ɔ "sɛɛn kplokplɔkplɔ, un 'ye -
 lɔɔ gblokoebhlukui -pɔ 'le un 'ye ɔ -jɪe 'mɔ pɔ. ɛ
 -nɪ'a -kaa 'mɔ a, -Lago'ɔ nyɔ un "du'a dɪ, un -see
 ɔ "yidepɔ. XXXVII Un 'lbha-a nyɔ -lɔɔ -digbi 'mɔ,
 un 'ye 'mɛ. Un 'cɛ-ɛ nyɔtɔɔ "di 'sɔn 'mɔ 'le un 'ye
 nyɔ -lɔɔ -blajɛɛ 'mɔ 'lbha un 'ye 'mɛ. Nyɔtɔɔ
 a, "pɔan-a 'lbhɔ ɔ'o 'le un 'se -dena 'bhle. Wli
 "we'a kui un-ɔ pa'a 'mɔ 'le un-ɔ 'yeye'e ti. Nyɔ
 'nyɔ -ɔ 'mɔ 'le un-ɔ klɔ 'ɔ nyanɪ 'mɔ. XXXVIII Un
 'nɔ -ɔ ti 'le un 'ye "zizenamɔ mu 'le "musa -ke
 trɪ "kpi, 'le un-ɔ 'yeye'e 'le ti. ɪ-bɪ trɪ 'mɪ, 'le 'ya
 'limɔ -ke "bhi -lɪ 'li un-ɔ 'mɔɔ'o. Nyɔ-ɔ -yɔ 'ɔ
 -kaa 'kleyɛɛ "kpi, un se "yiti-nmɔ, un -ke un 'ke
 -dalɛ -plɛ. -ɛkedɪmaa, ɔ-bɔ -Lago'ɔ "gwliɛmɔ
 'mɔ'a kpli -nmɔ'ɔ-ɔ "yrili 'bho 'ɔ "yigbeyi.

XXXIX ɔ-bɔ nyɔ 'wee -ke dɪ 'ɪn -za'a 'mɔ, un 'de
 -ɔ "gwli'a dɪ ɔ 'wɔɔn 'nɔ "kpi. ɛ -nɪ'a -kaa 'mɔ
 a, ɪ ɔ "du 'ɔ wɔn 'mɔti, un -see ɪ 'ye 'wee. XL -
 ɛkedɪmaa, ɔ 'kɔ ɔ ɪ-bɪ ɪ 'mɪ wɔn 'mɔti'du, ɛ
 -se 'wa "sɛ'ɛ dɪ ɔ popo 'gwliɔti 'nɪ -ko. -A-bɔ -
 nɪ'a 'traamɔ ti, ɔ popo'o-o -a'ba dɪ 'gwliɔti -lɛɛ
 'le ɔ 'ybha'o un 'ke -amɔ wɔn-fuo 'le -a -ke un 'ke
 gbobhete 'le ɔ 'ke -amɔ -zɛɛɛ -dalɛ "lɪli-nɔ -nɪ,
 'le, -a'ba 'pɔnpɔan -a 'ye'a 'bho 'ɔ "yigbeyi a, ɛ

'ke -amv 'mv 'yi 'le ε 'ke ti'puple.

XII

-Lagɔ-ɔ "du-o -amv 'lru 'yi -a'ba -zεgε'ε dɪ

I 'Lotv'a "nynuu-a, v-bv "yidienyv -a 'ka 'tɔ ya-gbv, -a 'bhle -v'o, -ka vn de'a -Lagɔ "gwli, -a 'ke ɔ -kaa "gwlide'a dɪ, -a ku 'kpa 'yi 'bho 'ɔ -jeyi'a -nanamv 'le -a 'ke 'ε "tiinamv nyni! "Nyinynidɪ -a nv'a -zɔɔ, ɪ -ke bhuhuyiti'a lɪ -lru-ɪ 'bɔ'ɔ ti, ɪ 'ke -amv 'bho 'ɔ -jeyi -za a, -a "tayi nɪ 'yiti! II -Bho -a de -Lagɔ "gwli 'le -a 'ke ε -nynia a, -a'ba -Kɔyi *Zezii'a 'sana 'mv mo'o. ɔ 'wɔn-o'o 'le nyv 'ye ɔ 'lbha 'bho nyvyrilbhaatu "yri -ka 'gbokobhleyi. ε -see ɔ dɪn "yi 'lbhaa. -Ekedɪmaa, ɔ yibo'o-o na ɔ-ɔ 'ye-e 'bubva -li -mv 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. 'Traamv 'tɔ ɔ, 'bho 'ɔ "troli ɔ -de'e ti 'le vn -nɪ 'sɔn -kɔ'ɔ lɪ. 'ε dɪ -a de ɔ -pɔlv "yi "kɔmv 'le -a 'ke ɔ 'bɪ -na!

III Kɪn, -ziadɪ mo'o. -Ka "nyinynidɪ'a nɔmv -yɔ 'ɔ 'kleyεε "kpi, 'le ɔ 'ye'a "gwli-ku, 'le 'kleyεε 'mne -see 'ɔ lε "yi -za, a popo -kaa 'gwlvɪ! A "luo 'ɔ -pɔlv 'mv 'le 'kpi -kaa amv "yiti-wa 'le a -kaa 'bho -Lagɔjeyi 'wlv! IV Zezii'a nyv a "du'a dɪ, a -za'a "nyinynidɪ kwa gbo. ε -nɪ'a -kaa 'mv a, Zezii'a "yidedemv -see -bhla a'ba "klumv'a nyɔ -lue 'lbha ɔ -see 'mε ke 'ε dɪ. 'Ka-a ε -nɪ'e 'mv'a dɪ, 'kpi'a -wa amv "yiti -le! V -Ka -Lagɔ-ɔ "du'a 'ɔ "yreetɪ "lru "yi, 'ε "dɪmɔduwlu -lue-e 'cnɪ-ε'ε 'le 'ɔ 'bɔgv 'li, -ka ε 'lε'ε, a 'mate 'nɪ-aae? ε-be wlu 'mne na:

'An "yu, -bho -a'a -Koyi -Lago "du -inmυ "lru "yi,
de 'bho 'gwlv, 'kpi'a -wa -inmυ "yiti -le! VI -
Ekedımaa, nyυ 'o -polv kpon'a ti, o-o 'la'a
'o "yreeti, 'innυ o-o "du'o "lru "yi.

'Ka-a ι 'cni-ε'ο. VII A -gblee, 'lotv'a "nynuu-a, a'ba
"bhi yibo'o-o na, "yu 'o -tita -see'a "lru "yi "du,
o se -ni 'nco 'kmυ 'mυ. 'Ka-a ε -ni'e 'mυ'a dı,
-bho a -ka 'kle-e 'ye a, a yibo na -Lago-o 'mo-o
a'ba -tita -ziaka! 'E kamυ o-o "du'o amυ "lru "yi.
-Bho 'kleyeeε bhla amυ "kpi, a yibo na, ε yi-o'ο
ε 'ke a'ba "lru "yi'srεε! VIII 'Ka-a -Lago-o "du'o 'o
"yreeti 'wee "lru "yi. -Bho o -see -kaa amυ nυ a,
"lemnυ a -see 'o "yreetizıgı -ko. IX A -gblee, 'nco
'kmυ 'mυ a, -bho -a nυ "nyinynilε 'le -a'ba -tita
"we 'ke -amυ "lru "yi "du 'ε dı, -a 'wōn nε-o'ο
'le -a "du 'υ 'bho. U-bυ -ni'a 'nco 'bhıkpi "kpi,
-bho -a -ka -kaa nυ 'wa dı 'le, -a'ba -tita -Lago
-ni'a 'le yaku 'li, -bho o nυ o 'ke -amυ "lru "yi
"du, -a 'bhεε -a 'ke 'bho 'o wlu -za 'ni? -Gba! -A
'ke o 'bho "du mo'ο "kōmυ, 'le, "kōgwletinıezεε
-a 'ye'a, ε 'ke -amυ 'mυ "yi 'le ε 'ke ti'pıple 'bho
'o "trollı 'le yaku 'li. X -A'ba -tita "we -ke -a -ni'a
'nco 'kmυ 'mυ, -a'ba "danabhla υn-υ "du'o -amυ
"lru "yi, 'le, -ka -nmō'o "yrili, υn 'bo'o ti, υn-υ
nυ'o -kaa -amυ. ε -ni'a -kaa 'mυ a, -a'ba -tita -
Lago -ni'a 'le yaku 'li, -a'ba -zεε'ε dı o-o 'srεε'ε
-a'ba "lru "yi, -a -ke o 'ke -dedekpli 'mυ-ple, 'le
ι 'ke o 'tv nυ. XI A -gblee, -bho o -ka -inmυ "lru
"yi-i "du, 'ε ε -lue 'tın se wōn-nmō. 'Bho 'ε lemυ,
-a 'ye-e 'ε "yri'a 'bı: -a'a kpli-i 'nυ -o 'tv 'le -a'a
-polv-υ 'srεε'ε "yi 'bho 'o "yigbeyi.

"Dimvduwlu

XII 'Ka-a ε nɪ'e 'mʊ'a dɪ, 'lotʊ'a 'nynuu-a, 'kɪ'a
-wa -amʊ 'yiti -le! A kuku 'muti! XIII 'Le a'ba
'klumʊ, nyʊtɔlʊ'a -Lagɔ'ɔ 'gwɫideε se 'mʊku.
'Ka-a ε nɪ'e 'mʊ'a dɪ, a kuku 'muti 'le a'ba
nʊnʊkpli 'ke 'yi'srεε 'le ʊn -kaa 'bho 'ɔ -jeyi 'wɫɔ,
'le ʊn 'ke ɔ 'yrili'du, ʊn -ke ɔ 'ke -na -ka -zεgεka!

XIV 'Bho a -ke nyʊ'a 'nynʊmʊ, a 'bɔ ti 'kɔmʊ -
pɔlʊ'a bhɫubhɫua 'ke 'bho -nɪ! A 'bɔ ti -lrεε 'le
a'ba -nabhʊ 'ke ɔ 'tʊ nʊ! A -gblee, -bho nyɔ se
*li'saa 'bho 'ɔ 'yigbeyi, ɔ -see 'bho 'ɔ 'trolɪ -mu
yi 'le ɔ -see ɔ 'ye yi. XV A "du a'ba "bhi "yrili,
'le, -zɪgɪ ɔ-ɔ nʊ'a nyʊ "lruli, a'ba "klumʊ'a nyɔ
-kɪ ɪ 'mʊ-bɔ! A "du a'ba "bhi "yrili -lrεε, 'le,
nyɔ-ɔ -bɔ 'nɪ 'mʊ a, -ka "nɪcε-ε pa'a -yakpe, 'ɔ
'nyinyɪnikpli -kaa 'le amʊ jri 'le a-bee -mʊnʊ -kaa
-zɪgɪ 'mʊnɪ 'mʊ-bɔ 'bhɫlrεε! XVI-XVII Nyʊ-ʊ 'la'a
'bhɪ 'bhɫεcε ε, a'ba -nɪ 'wa ka -le! -Lagɔ'ɔ ɫɪ-ɪ
'saa'a li, *Ezayu -see 'ɪ lε 'la, a'ba -nɪ 'ɔ ka -le -lrεε!
A'ba "bhi yibo'o-o 'ɔ "kpidɪ: 'ɪnʊ'ɔ 'mʊ-o 'ɔ -tɪtɪ'a
'mʊcɪaanyu'a dɪ, 'ɪnʊ'ɔ 'ke "nɪtɪ-wʊnna. 'ɔ leyɪ
'ke ɔ lilɪlɛkɪan "nyɪ'a dɪ, 'ɪnʊ'ɔ nʊ'o vɛnyɪ 'mʊ.
ɔbɔ 'mʊnɔ 'tɔ, 'ɪnʊ'ɔ 'wa -tɪtɪ -wʊnna'a "nɪtɪ. ɪ zi'a
-kaa, Ezayu -mʊnʊ'ɔ 'ybha-o'o 'wa -tɪtɪ 'ke ɔ "nɪtɪ-
wʊnna -lrεε, 'le ɔ -see 'wʊn, 'le ɔ 'ye 'ε dɪ "vi. 'ɔ
leyɪ 'kɔ ɔ lilɪlɛ "nyɪ, ɔ 'kε ε li, dɪ ɔ -za'a 'mʊ, ɔ
'ybha-o'o ɪ 'ke "nukɔ 'wɫa. ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, ε
-see 'tɔ -jɔlʊ 'ye.

XVIII A -gblee, 'lotʊ'a 'nynuu-a, -bho ε "du a -ke -
Lagɔ 'ke 'yi'sisri 'le a 'ke ɔ bʊbɔ, *Izrayεɫɪkɔmʊ
-nɪ'a -bɛnyɪ, a yibo'o-o na, a'ba dɪ -ke 'wa nɪ
se lε -lue -ko. -Da -Lagɔ -nɪ 'ʊ 'tmʊʊnamʊ, ɫɪ-
ɪ -nɪ'a 'nʊ'ɔ 'bhɫkpa "kpi, 'ya "sε ʊn 'ye'e li.
'Bho *Sinayɪtrɪ'a 'zɔ ʊn -nɪ'o, 'le, -dayrʊ-ʊ -nɪ'a

-ka -blibliibli -ke nε'ε -gbugbu, un-u 'ye 'i li 'le 'ε
 "lrugwia. Yaku "yi -n'i'e-e tii, 'le -bibie-e klu'o.
 XIX Lεgle nu'a -kaa, ε 'wlu-o wɔn. 'Bho 'ε lemυ
 'le un 'ye "sesiwlu -lrεε 'bu'wɔn -ka dε-ε "ga'a
 ka, 'ka-a ε-be wlu 'mne -n'i'o. 'E -stanyɪ kpuɔn u'o
 'le un-u nu'o: "Wii, -Lago -mnoɔ'ɔ "mu 'tɔ wɔn
 'ya! XX -E -ke dɪ un 'le'ε -kaa -lrεε ε, 'inne 'mo-
 o, ε-be wlu 'mne-ε 'nu-o, le''o le-ε 'ye'a trɪ 'mne
 li'tu mυ, -bho ε "du nyunyɔ o, -bho ε "du nmi o,
 un 'lbhe ε sɪkɪ 'mυ, ε 'ke 'mε! XXI Lɪ un 'ye'a
 'bho li a, ɪ 'lbhaa 'nu-u -stanyɪ "yi tenyɪ. 'E dɪ
 *Moyiizu nu'o: -Stanyɪ 'lbha'a 'unmυ tenyɪ 'le -
 gbagbɪ-ɪ za'a 'unmυ!

XXII A -gblee, nyu-u -n'i'a ti -benyɪ, 'wa dɪ 'ka-
 a! 'Bho a-bee -mnuu'a damυ, ε se -kaa 'mυ-nɪ.
 -Lago -n'i'a 'le 'ɔ -denamυ 'le yaku 'li, -ɔ 'bhle'a
 nyɔ'o nyɔ'ɔ 'wɪ, -ka a -ke ɔ "sisri'a "yi 'le a-a 'ye'a
 'bho 'ɔ "troli -nɪ mυ, a'ba "bhi yibo nɪ-o'o. E-be
 -gwɔ -ke 'mυ ɔ -de'a 'le yaku 'li, 'ε 'nyɪ-ɪ 'mo-
 o yaku "yi'a Zelizalεmυ. 'ɔ -dena 'mne, nyu-u
 'la'a 'bho-o *Siontrɪzεge -lrεεke. 'Le 'mno, 'le-
 e -Lago gbo'a -dalbhomυ'a -gbogboyoko-o 'bhεε
 nɪ'e 'ɔ 'nyɪ "yi, 'le 'bubua 'mυ. XXIII Nyu ɔ -kɔ'ɔ
 ɔ, a-a 'mo-o 'wa tɔɔ. 'ɔ "yreetɪ -ke 'nyɪ-ɪ 'cɪ-
 ε'ε 'le 'ɔ "boɔɔ 'li, -zɪɔ ɔ 'bhle'a, -u -ke 'lru "yi
 ɪ -de'a 'bho ti, 'unnu a "du'o. -Lago 'ka nyu 'wee
 -zɪgle -tu, a -ke ɔ "sisri'e-e "yi. Nyu-u 'ma-a 'ɔ
 -nu -u 'mε'ε ε, -u -ke -nabhυ nu 'ɔ 'tu, -ka 'wa
 "nyinyɪdɪ -gwε 'nu "kpi ti 'le un 'ye'a 'bho 'ɔ
 'troli -nɪ, 'ka-a a'ba dɪ 'ke 'mυ-nɪ -lrεε. XXIV A-
 bee -mnuu -lrεε, *Zezii -ke 'sana 'mυ nyunyɪ -
 ke -Lago 'ye'a *-ybhεybhεtitelre bhla, a-a 'mo-
 o 'ɔ nyu. 'ɔ 'ka 'mε, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti, -ε -ke

kpazayi'a dɪ-ti -see 'ε 'yi''sri *Abelɪ'a nɛ'ε ka, -ε -ke "lru 'yi -Lagɔ -ke nyunyu -ybhɛ'ε, 'unɛ zeti'e amɔ 'le a'ba ''nyinyidɪ 'mɔ 'bho 'ɔ ''yigbeyi.

XXV 'Ka-a ε -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, a ''du a'ba ''bhi ''yrili! -Bho -Lagɔ -ka amɔ-ɔ 'tmɔɔ, a'ba -tri 'ɔ wlu -lokui ti -le! A -gblee, dɪ ɔ -zi -nɪ'a Moyiɪzɪ 'mɔ, ɔ -za'a nyɔ -bodɪ 'mɔ 'le Sinayitɪ ''kpi, ɔn -see ti'bo ɔn 'ke ɪ -lokuipo'a dɪ, ɔ -see ɔ 'mɔ''suu. ɔn-ɔ 'naa-a 'ɔ wlu ''yi'a dɪ ɔ -yɔ 'ɔ 'kleyeεε ''kpi. -Bho ɔ -yɔ ɔ -kaa 'kleyeεε ''kpi 'le, -a-bɔ ɔ-ɔ zi nɪ'a Zeziɪ'a ''bhuo 'mɔ, ɔ-ɔ 'tmɔɔ'a, -bho -a -see 'ɔ wlu lɛ 'la 'le, ɔ 'bhɛε ɔ 'ke -amɔ ''yrili-za 'nɪ? -Gba! XXVI 'Le ε-be trɪ 'mɛε ''kpi, ɔ -nɪ'a -wlunamɔ, 'bhlɔkpa-a trɛ-o'o, 'le, -a'ba -nɔɔ ''yi, ɔ 'ye dɪ 'mɔ-za 'le ɔ na ɔ-ɔ 'ye-e -wlu -mɔ 'le 'bhlɔkpa 'ke -trɛ kpɛ -lue -lrɛε. -Bho ε 'ke -trɛ ε, ε -se 'tɔ-ɔ 'bhlɔkpa'a ''sɛ -ko, yaku'a ''bhuo-o 'ye-e -trɛ -mɔ -lrɛε. XXVII A 'ye li-ɔ, -bho ɔ nɔ kpɛ -lue -lrɛε-ε -sie'e 'bho a, ε-ε tɔ-o'o na, ε-be zɔ 'mɛε 'li, lɛ''o lɛ ɔ -ya'a ti 'nɔɔ 'kmɔ 'mɔ, ɔ-ɔ 'ye -ɪ ti-za -mɔ, -ɛkedɪmaa, tisɔɪ ɪ ''du'o, 'le, li-ɪ 'ka ti-nɪ ''kɔgwɛka, ɔ 'ke ɪ 'bɪ 'mɔ -pɔ -nɪ.

XXVIII 'Lotɔ'a ''nynuu-a, -a 'ye 'tɔ-ɔ 'le yaku 'li -nɪ -mɔ 'bho -Lagɔ'ɔ ''tɔli 'le ɔ 'ke -amɔ -kɔ ''kɔgwɛka'a dɪ, -a pɔ ɔ 'sɛε ''kɔmɔ! -A ''du ɔ 'bho -zɔɔ! -Ka nɔ 'ɔ 'tɔ, -a bɔbɔ nɔ -kaa! XXIX A -gblee, -ka nɛ-ε sin'a li 'le ɪ-ti sɔ'ɔ ti, 'ka-a -a'ba -tita -Lagɔ -nɪ'o. Nyɔ-ɔ'a ''du'a 'bho 'ɔ wlu, ɔ-ɔ 'zɔ -ɔ ti.

XIII

Kpli-i nɔ'a -Lagɔ 'tu

I 'An 'lotu'a 'nynuu-a, nyu-u 'ma-a a *-Bozezii'a nyu, a'ba 'bho 'wa dɪkmaɗɪ -le! II -Bho 'lɪkpayi yi amu 'bhli, a kpɔn ɔ -gli! 'Ka-a nyɔtɔlɔ nu'o -benyɪ, 'le, -ka ɛ 'du'a -Lagɔ gbo'a -dalbhomu, un se ɪ yibo 'le un 'ye 'wa 'lɪkpɔ kpɔn -ka -zegɛka. III A -Bozezii'a nyu-u 'du'a 'ɔ lbhɔ'a dɪ, un-u ya'a 'kleyeɛɛ 'kpi, -u -ke -lɾɔɔ un-u po'a -jie 'mu, a popo 'wa dɪ 'gwɔlti! -Bho a -nɪ 'kɪ 'le 'wa 'klumu, -zegɛ a 'bɔ'ɔ ti nyu 'ke 'kɪ amu 'lɾulinu, a nu ɛ u 'lɾuli!

IV 'Bho 'nyɔnɔ -ke nyimie'ɛ kpɔkɾeɛ'ɛ 'kpi, dɪ -Lagɔ -za'a 'mu, a 'du ɪ 'bho! A'ba nyɔ'ɔ 'ye -yranynɔbha -le! A yibo na, 'nyɔkɾakɾi -ke nyukpasi 'ye'a -yranynɔbha -ke 'bhɪ -lɾu 'bhɛɛɛ ɛ, ɔ-ɔ 'ye -u -zige -tu -mu!

V Mɔni'a 'tu'a zi amu -le! Lɛ''o lɛ -Lagɔ-ɔ 'nyɪ'a amu, -bho koo ɛ -die 'mu, a li 'ɛ 'bubua! -Ekedɪmaa, 'ɔ 'bhɔo na:

A-bu 'ma-a 'an nyu, 'ɪn -see amu 'plɔ -kpɔn yi 'le 'ɪn -see a'ba dɪ 'bho yi 'kɔmɔkɔmu.

VI 'Ka-a ɔ 'lɛ'ɛ dɪ, -a'ba nyɔ''o nyɔ 'bhɛɛ'o ɔ 'ke wontiwa 'le ɔ 'ke na:

-A'ba -Kɔyi -Lagɔ 'mo-o 'an -kpayi. 'ɛ dɪ lɛ''o lɛ'ɛ -sɪanyɪ'a 'lbha'a 'ɪnmɔ. -Bho ɔ -nɪ 'le 'an lemu, leɛɛ nyu 'bhɛɛ'o un 'ke 'ɪnmɔ li-za'a?

VII 'Lotu'a 'nynuu-a, a 'ka 'bho -Lagɔjeyi 'kpa, a'ba -klɪgbɪ-ɪ -za'a amu -Lagɔwlu -bodɪ 'mu -antanyɪ, a popo 'wa dɪ 'gwɔlti! -Ka un de'a -Lagɔ 'gwli 'kɔmɔkɔmu 'le ɛ 'ye'a 'wa 'mɛmɛɛ 'kpi bhla, a yibo nɪ-o'o. A-bee -mnɔɔ -lɾɛɛ ɛ, a -zɔ u 'selɪ! VIII A -gblee, -ka -a'ba -Kɔyi *Zezii *Kliisɪ 'du'a *nyu'a 'pɔɔnyɪ -benyɪ, 'ka-a ɔ -nɪ'e 'traamu

-bhla 'le ɔ-ɔ 'ye -kaa -nɪ mʊ 'kɔgwɛka. ɔ -see
 "yizizia yi.

X 'E dɪ a "du a'ba "bhi "yrili, -ɛkedɪmaa, nyʊtɔɔ-ʊ 'za-a 'ɔ wlu "yida 'mʊ 'le lɪ'a -dadudu 'mʊ 'le ʊn-ʊ 'gbaa 'nɪ lɪre ʊn-ʊ tɔ 'nɪ nyʊ! 'Wa -tɔtɔɔ 'mnɪ, a'ba pɔ ɪ -lokui -le 'le a -kaa 'bho -Lagɔjeyi 'wlu! Wlu "we-e nʊ'a Zezii Kliisɪ'a 'sana 'mʊ -Lagɔ'ɔ 'limʊ -nmɔ'ɔ wɔn 'bho nyunyu "kpi, ɪ-bɪ wlu 'mnɪ 'tɪn, 'ɪnnɪ -nmɔ'ɔ "yrili, ɪ 'bhɛɛ'ɔ ɪ 'ke nyɔ 'kpi 'mʊ pɔ. E -nɪ'a -kaa 'mʊ, -bho nyɔ -ka: Lililɪ -nɪ, a 'ke ɪ li mɔ'o, nʊ a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ'ɔ wlu-u 'kpa-a 'plʊ. Nyʊ-ʊ pɔ 'ɪ -lokui, -zɛɛɛ -yɛ ɪ-ɪ nʊ 'b "lruli, nyɔ'ɔ 'ye ɛ li.

X A 'ye li-ɔ, -a'ba -Kɔyi Zezii "du'a -a-bʊ nyunyu'a "nyinyɪnɪdɪ'a dɪ, -ɔ "tayɪ'a 'ɔ "bhʊo "yiti, nyʊ 'lbha -nɪ'a 'bho tu "yri -a'ba *'sragalɛ'ɛ kamʊ, a-bʊ de 'ɔ 'gwli a, a-bʊ 'pʊn'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. E -nɪ'a -kaa 'mʊ a, nyʊ-ʊ ple'a *'Zuifʊ 'mnʊ'a gba "we kli, -ʊ kpʊn 'nɪ "yi a, 'wa 'ye 'pʊnpʊan 'mnɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi.

XI A -gblee, nmi -ke nymɔ *-Lagɔ'ɔ 'sragazayiklagba-a "luo'a 'mʊ 'le ɔ -ke ɛ-ɛ pa'a 'le lisaadaklagba, ɔ-ɔ za'a -Lagɔ'ɔ 'sraga 'le ɔ 'ke nyunyu'a "nyinyɪnɪdɪ'a dɪ 'bhɔ, ɪ-bɪ nmi ʊn-ʊ 'lbha'a a, 'ya "kui -ke ʊn-ʊ pɔ'o 'gbe le, 'le ʊn-ʊ pɔ 'ɪ "yri. XII Zezii-i 'wɔn'ɔ ɔ 'ke 'sragamʊzale "du 'le -a-bʊ 'ɔ nyʊ'a "nyinyɪnɪdɪ 'ke -amʊ 'kpi ti-gwɛ 'le -a 'ke *'li'saa 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, 'ka-a ʊn -ke ɔ pɔ'o Zelizalɛmʊgwɔ le 'le ʊn 'ye ɔ 'bho nyʊyriɪlbhaatu "yri 'lbha -nɪ 'le 'ɔ nymɔ 'ye ti'wla. XIII ʊn -see ɔ 'bho "du 'le ʊn 'ye ɔ -kaa 'lbha'a dɪ, 'Zuifʊ'a gba "we-e se'a 'tɔ lɛ wɔn 'bhle, -a "tayɪ 'ya "yikpʊɛn "yiti! -Ka ʊn -see

'o 'bho "du, -bho un -see -kaa 'bho -amu "du -lreε, -a 'wɔn -a -ke ɔ 'ke tikpɔkpɔn "kɔmɔ! XIV -Ekedɪmaa, -a se 'nɔɔ 'bhlɔkpa "kpi -denazεge 'bhle. -A -see 'nɔɔgbε -gwlenamu yi "kɔgwleka. -Lagɔ -nɪ'a 'le yaku 'li, 'bho 'o "tɔli-i 'mo-o -a'ba -denazεge. 'Le yaku 'mne "yi, 'le-e -a'ba "yri -nɪ'o.

XV 'o bubɔsɔzεge 'ka-a: -A -zi -nɪ Zezii Kliisɪ 'mɔ 'le -a 'ke ɔ 'sεε pɔ "kɔmɔ -a'ba tinɪε'ε kle ti! 'Bho nyɔ "we'a "yigbeyi, -a 'bhεε 'o 'nyɪ "yi "kɔmɔ! XVI 'Bho 'ε lemɔ, a'ba sɪa -zεge'ε nɔnɔa 'mɔ -le! A 'yɔɔ kwa 'mɔti a -bonyunyu -bodɪ! 'E 'kɔ'a -wa amɔ "yiti -le -lreε! 'Ya lɪtu nɔ'o -Lagɔ 'tɔ, -ɪ -zi'e 'sɔra"o 'sɔra.

XVII A "du 'bho a'ba -klɪgbɪ! A 'wɔn 'wa 'tmɔɔwlu 'mɔti! A'ba "bhi yibo'o-o na, 'ɪnɔ "du'o amɔ "yrili 'le a -kaa 'bho -Lagɔjeyi 'wɔ. -Ka un nɔnɔ'a 'wa lbhɔ 'mɔti, un-ɔ 'ye-e 'ε kuna -pɔ -mɔ zɔ -lue 'zɔ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi. -Bho a -kɔ ɔ 'bho-o "du, un-ɔ 'nɔ-o 'wa lbhɔ 'le 'bɔbɔa 'mɔ. -Bho ε -se -mneε, -bho a -kɔ ɔ-ɔ sɪa nɪ, 'le ku'a 'cnanamɔ un-ɔ 'ye ε -nɔ -nɪ mɔ. -Bho ε -nɪ -kaa 'mɔ a, 'ε lɪtu -see amɔ -zεge "lɔli-nɔ yi.

XVIII 'Lotɔ'a "nyɪu-a, 'bho 'mna-a'a damɔ, lbhɔ -Lagɔ "nyɪ'a 'ɪnmɔ, 'ɪn 'de-e "gwli na, 'ɪn-ɪ nɔ -ε'o -ka -zεgeka. 'ɪn 'ybha-o'o 'ɪn 'ke 'o 'gwɔɔdɪ nɔ "kɔmɔ 'le lɪ"o lɪ 'mɔ. 'E dɪ a pɔ ɔ *wɔn gbo -zɔɔ 'an dɪ! XIX 'ɪn-ɪ bhade-e amɔ li tenyɪ a 'ke ε nɔ 'le ɔ 'ke -jɔɔ kati 'le ε -kaa 'mɔ-gwle 'le 'ɪn 'ke 'le amɔ gbo yi.

'Yewlu

XX -Lago 'nyu'a nyu -pɔɔ'a bhlubhlua, 'unɔ 'mna-a po'o wɔn gbo -lɛɛ a'ba dɪ. 'Inɔ -za'a -a'ba -Kɔyi *Zezii glu 'le 'mɛmɔ'a 'klumɔ 'le ɔ 'ye ti-nɪ -lɛɛ. ɔ 'ka 'mɛ, 'ɔ nymɔ-ɔ 'wla'a ti a, 'ɛ dɪ -a -ke -Lago -ybhɛ'o 'kɔgwɛka. 'Le, -ka *'bhlabhɪ'a 'yriliduyi-i 'du 'ɪ 'yrili a, ɔ-ɔ 'du'o -kaa -amɔ 'yrili. **XXI** Lɛ-ɛ -ke dɪ 'ɪn-ɪ po 'ɔ *wɔn gbo a'ba dɪ, 'unɛ 'mo-o, ɔ 'ke amɔ 'kpɪ 'mɔ po, 'le, lɪzɪɪ 'wee ɔ 'ybhɛ'a, a 'ke ɪ nɔ. 'In 'de-e 'gwɪ na, 'ɔ 'bhɔo-o 'ye -ɛ -nɔ -mɔ 'le a 'ke 'ɔ 'gwɪɔdɪ nɔ. Zezii *Kliisɪ-ɪ 'pɔ-o amɔ 'kpɪ 'mɔ'a dɪ 'ɛ lɛtu 'ke -nɔ-ɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, Zezii Kliisɪ 'mɔ'ɔ 'nyɪ 'bhɛ 'yi 'kɔmɔ! Kɪn, wɪu 'ɪn -za'a 'mɔ, *ɪ -nɪ -kaa 'mɔ!

XXII 'An 'lotɔ'a 'nynuu-a, 'kpayipowɪu 'ɪn-ɪ po'a amɔ -jeyi a, ɛ se 'yiti-tɛ. 'Ka-a ɛ -nɪ'e 'mɔ'a dɪ, a -de nɪ -pɔɔ ti -gli!

XXIII 'In-ɪ 'tmɔɔ'o amɔ-ɛ na, -a'ba 'lotɔ'a 'yu Timotee -nɪ'a -jie 'mɔ, ɔn 'sii 'nɔ-ɔ ti. -Bho ɔ nɪni 'nɔɔ 'unmɔ gbo -susueyi, 'lemnɪ 'ɪn -ke ɔ-ɔ 'yi-e 'le amɔ gbo.

XXIV A-bɔ 'ma-a Zezii'a nyu, a -ke a'ba -klɪɪɪ, 'unmɔ 'ye'e amɔ! A -Bozezii'a nyu-ɔ -sɔ'ɔ Itali-ibhlɔkpa 'kpi na, ɔ-bɔ 'ye'e amɔ!

XXV -Lago -wɔnna amɔ 'niti 'fta 'wee!

-YBHËYBHËTITELRE
Nyabwa: -YBHËYBHËTITELRE New Testament
Nouveau Testament de Nyabwa

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nyaboa (Nyabwa)

Contributor: International Bible Society

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

7657d3f5-7539-5138-b61f-b1ee280646f9